

Årsredovisning 2018

Årsredovisning 2018

Jag får större ordförråd med talböcker eftersom jag orkar läsa så mycket mer än jag skulle utan talböcker.”

Hanna Sundberg, elev åk 6,
Fryxellska skolan i Västerås.

Upplysningar om innehållet:

© Myndigheten för tillgängliga medier, 2019

Tillgänglig via:

ISBN: 978-91-983136-7-3

Foto: omslag: Liza Simonsson. Inlägga: sid 4: Apelöga; sid 5: Marita Forsberg; sid 6: (överst) Sara Appelgren, (mitten) Hanna Wallsten, (nederst) Vasakronan; sid 7: (överst) Henrik Garlov, (mitten) Elliot Elliot; sid 21: Staffan Gustavsson; sid 27: Carina Gerdin; sid 31: Karin Wahlström; sid 43: Staffan Gustavsson

Formgivning: Gudfar

Layout: Marita Forsberg

Tryck: Cicero

Innehåll

5	Generaldirektörens förord
6	Milstolpar
8	Kvalitativa aspekter
10	Verksamhetsöversikt
13	Resultatredovisning för MTM
15	Medier lättläst
18	Medier kultur
28	Medier utbildning
30	Utveckling
31	Dagstidningar
32	Tidskrifter
34	Individuell service
37	Kunskapscentrum
41	Övrig återrapportering
51	Myndighetens interna utveckling
53	Finansiella dokument
53	Resultaträkning (tkr)
54	Balansräkning (tkr)
55	Balansräkning (tkr) fortsättning
56	Anslagsredovisning 2018 (tkr)
56	Redovisning av beställningsbemyndigande (tkr)
57	Finansiella villkor 2018 (tkr)
58	Tilläggsupplysningar och noter
60	Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare
61	Noter (tkr)
69	Sammanställning av väsentliga uppgifter 2014-2018 (tkr)

Myndigheten för tillgängliga medier ska arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning

Generaldirektörens förord

MTM har ett viktigt uppdrag i ett samhälle där alla ska ha möjlighet att läsa på sina villkor. Det uppdraget står i centrum när vi under 2018 inledde omlokaliseringen av myndigheten till Malmö. Verksamheten i Malmö ska byggas upp med fokus på användarnas behov, i samverkan med marknadens aktörer samt med en egen unik produktion, där målet är att bli ett kunskapscentrum för tillgänglig läsning. I regeringens omlokaliseringssuppdrag anges att uppdraget ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten i möjligaste mån kan fungera effektivt med bibehållen kvalitet på både kort och lång sikt. Med stolthet konstaterar jag att medarbetarna kunnat ge användarna den service och de produkter och tjänster som efterfrågas trots arbetet med omlokaliseringen.

Utifrån den framtidsstrategi som MTM tog fram 2017 har vi påbörjat ett främjandearbete, där marknadens aktörer bjuds in att vara delaktiga i arbetet med att öka tillgången till tillgänglig läsning. I satsningen *Marknaden och vi* samverkar vi med dem för att definiera riktlinjer och standarder för tillgänglighet. MTM:s mål är att litteratur, samhällsinformation och nyheter ska vara tillgängligt redan från början, utifrån tanken att universell utformning innebär fördelar för hela samhället och inte bara för personer som behöver ett tillgängligt alternativ.

Marrakech-avtalet som 2013 slöts mellan WIPO och WBU¹, har under 2018 blivit en del av svensk lag och innebär en möjlighet att öka antalet utländska titlar för svenska läsare när utbytet över landsgränser ökar. Genom internationell samverkan skapas ännu bättre möjligheter för alla att kunna läsa och delta på sina egna villkor.

Under valåret 2018 bidrog MTM till möjligheten att delta i den demokratiska processen. Genom att se till att det fanns information som var både begriplig och tillgänglig bidrog vi till ökade möjligheter för dem som behöver information på exempelvis lättläst svenska och i andra tillgängliga format. Besöken på *Alla väljare*, webbsajten som informerar om svensk politik på lättläst svenska, tredubblades inför valet. Där ställdes också många läsarfrågor som besvarades av politiker från de olika partierna.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fokuserar på icke-diskriminering och listar nödvändiga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna åtnjuta lika rättigheter. Universell utformning blir den självklara utgångspunkten för att säkerställa delaktighet och, ur MTM:s perspektiv, den demokratiska rätten till information. Digitalisering och teknikutveckling skapar förutsättningar för omfattande tillgänglighetslösningar som är nödvändiga för dem som behöver dem, men som inte märks av dem som inte gör det. Och vi ser också att MTM behövs för att tillgängliggöra det som marknaden själva inte har möjlighet att producera.

2018 har vi kommit en bit på väg att öka tillgången till tillgänglig läsning. Arbetet fortsätter under 2019.

Magnus Larsson
Generaldirektör

1 World Intellectual Property Organization (WIPO), World Blind Union (WBU)

Milstolpar

MTM:s nya tillgänglighetspris *Läsguldet*

- *Läsguldet* uppmärksammar personer, organisationer eller institutioner som skapar möjlighet att läsa på egna villkor. 2018 gick *Läsguldet* till projektet *Unga läser för gamla* som genom högläsning och samtal skapar möten över generationer. De unga får läsa högt och upptäcka att de klarar mer än de tror och de äldre får möjlighet att möta ungdomar, höra litteratur och samtala om sina upplevelser.

Nya testamentet på lätt svenska

- *Nya testamentet – på lätt svenska* är bearbetad av journalisten och författaren Hanna Wallsten och utgiven i samarbete med Svenska Bibelsällskapet.

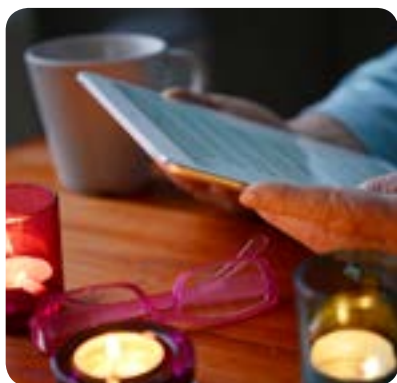
MTM till Malmö

- Regeringen fattade den 25 januari 2018 beslut om att uppdra åt MTM att omlokalisera sin verksamhet från Stockholm till Malmö.

Prinsbesök på MTM

- Prins Carl Philip gjorde ett studiebesök på MTM utifrån det arbete han gör som beskyddare av Dyslexiförbundet FMLS och i sitt engagemang i stiftelsen *Dyslexialand*. Prinsen tog del av olika produkter och tjänster och deltog också i ett rundabordssamtal med temat läsning på olika sätt.

Marrakech-avtalet in i svensk lag

- I oktober 2018 trädde ändringarna i upphovsrättslagen i kraft. Ändringarna kommer bland annat att leda till att användarna får tillgång till fler böcker på utländska språk i tillgängliga format genom att utbytet över landsgränserna ökar.

Bara dra på tre samiska språk

- Augustprisvinnaren Ann-Helén Laestadius lättlästa bok *Bara dra* är skriven i svenskt original för LL-förlaget och parallellt översatt och utgiven på tre samiska varieteter: nord-, syd- och lulesamiska; *Dušše bijadit*, *Ajve vuelkedh* och *Ber vuolget*.

Utöver vad som framgår av bestämmelserna i 3 kap. förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Myndigheten för tillgängliga medier definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat

Kvalitativa aspekter

MTM:s definition av kvalitativa aspekter utgår från myndighetens uppdrag och på den användarnytta som uppgifterna tillför målgruppen i form av produkter och tjänster. Den bredd och variation i utbudet av tillgängliga medier som varje år tillförs genom ett ökat bestånd, är en kvalitativ aspekt som redovisas i siffror under de olika avsnitten i resultatredovisningen.

En annan kvalitativ aspekt är att myndigheten tillhandahåller produkter och tjänster som upplevs hålla en hög kvalitet och som nyttjas av målgruppen, därför har myndigheten under året genomfört följande användarundersökningar:

Målgruppsundersökning 2018

För andra gången har Markör (Origo Group) för MTM:s räkning genomfört en målgruppsundersökning. Syftet med undersökningen är att kartlägga kännedom om och attityder till MTM och myndighetens produkter och tjänster, olika målgruppers behov, samt ge stöd i arbetet att definiera MTM:s målgrupper. Undersökningen jämförde också resultaten från en undersökning från 2015. Undersökningen riktades mot allmänheten, förmedlare (skola/bibliotek) och intresse- och brukarorganisationer. I studien genomfördes 500 kvantitativa telefonintervjuer med allmänheten och 300 med representanter för intresse-/brukarorganisationer. Resultatet visade att kännedomen om MTM har ökat sedan 2015 och att förmedlarna generellt sett är nöjdare med den information och det stöd de får av MTM. Myndighetens produkter och tjänster måste också utvecklas löpande för att möta användarnas behov.

Användarundersökning om lättläst

LL-förlaget har genomfört en användarundersökning med syftet att få mer information om läsfrekvens, hur läsarna tar del av böckerna och vad de tycker om dem. Undersökningen genomfördes med stöd av en webblänk på MTM:s mediekanaler på sociala medier samt 8 *Sidors* facebook-sida. Sammanfattningsvis gav undersökningen svar på genom vilka kanaler som målgruppen får tillgång till lättlästa böcker, intresset för dem samt deras syn på framsidorna på lättlästa böcker.

Användarundersökning LL-förlagets utgivning

Under 2018 gjordes personliga intervjuer med 15 läsare om hur LL-förlagets böcker uppfattas. Målgruppen var personer med intellektuell funktionsnedsättning med undantag av fyra personer som tillhörde en SFI-klass. Slutsatsen är att lättlästa böcker är viktiga och mycket uppskattade. De intervjuade är nöjda med de LL-böcker de kommit i kontakt med, men efterlyste fler faktaböcker.

Användarundersökning 8 Sidor - papperstidningen

Under 2018 genomfördes en undersökning där fokus låg på läsarnas upplevelse av 8 Sidor som papperstidning jämfört med om den endast skulle finnas i digitalt format. Undersökningen gjordes genom personliga intervjuer enskilt eller i grupp med 24 personer, varav 18 var läsare och sex förmedlare. Urvalet gjordes i första hand ur 8 Sidor's prenumerationsregister.

Samtliga läsare vid de dagliga verksamheterna säger att tidningen är viktig för dem och förmedlarna bedömer att färre skulle ta till sig nyheter om tidningen inte fanns.

De som läser i grupp på daglig verksamhet/gruppboende, både läsare och förmedlare, anser att pappersformatet är överlägset andra format. Papperstidningen är lättillgänglig för alla som vill titta i den och det är lätt att skicka runt papperstidningen och hålla upp den så att flera kan se.

Användarundersökning punktskrift

Under året genomfördes en användarundersökning bland vuxna punktskriftsläsare i syfte att undersöka nöjdheten hos användarna och få ett underlag för utveckling av produkter och tjänster. En enkät skickades ut till 636 punktskriftsanvändare och 369 valde att besvara enkäten.

Frågorna rörde bland annat hur läsarna upplever kvaliteten i punktskriftsprodukterna, på vilket sätt man helst läser punktskrift, till exempel elektroniskt, och om man har önskemål om litteratur på andra språk än svenska.

Resultatet visade att användarna i allmänhet är nöjda med MTM:s punktskriftstjänster. Önskemål finns om att kvaliteten på tjänsterna ska höjas samt att utbudet ska öka. Nästan hälften av de svarande föredrar sexpunktsskrift medan frågan om sex- eller åttapunktsskrift inte har någon betydelse för knappt 40 procent av användarna. En majoritet föredrar normalt radavstånd i punktskriften samt punktskrift på de språk som de behöver.

Användarundersökning åttapunktsskrift

Undersökningens syfte var att kartlägga hur olika målgrupper tar till sig och använder punktskrift samt vilka behov och önskemål målgrupperna har om punktskrift i framtiden. Totalt ingick 51 personer i undersökningen (telefonintervjuer) och de representerade sex olika målgrupper som kommer i kontakt med och/eller använder punktskrift.

De allra flesta tycker att det vore bra att kunna växla mellan sexpunktsskrift och åttapunktsskrift. Sexpunktsskriften är lättare, inte minst för barn och nybörjare. Samtidigt fungerar åttapunktsskrift bättre på dator och tar mindre plats. En sammanfattning av svaren i de olika målgrupperna visar att sexpunktsskrift föredras på papper medan åttapunktsskrift föredras digitalt. Exempelvis föredrog 70 procent av de vuxna punktskriftsläsarna och 60 procent av de högskolestuderande punktskriftsläsarna att kunna variera sitt punktskriftsläsande utifrån det aktuella medieformatet.

Från Textview till Epub3

MTM har ett projekt tillsammans med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) avseende e-textformat och en övergång till Epub3 från Textview. Epub har stor potential att ge mer funktionalitet genom att det möjliggör att skärmläsningssystem kan känna av olika typer av innehåll genom uppmärkning. Olika målgrupper kan bättre ta del av den nya produkten tack vare universell utformning.

Undersökningen har genomförts för att kartlägga vilka funktioner i Textview som har uppskattats av användarna, för att kunna bibehålla dem i Epub3. Sjutton telefonintervjuer har genomförts varav sju med användare och tio med lärare eller rådgivare. Resultatet av undersökningen visade att användarna identifierat ett antal områden i Textview som behöver vidareutvecklas inför övergången till Epub3. Intervjuade lärare och rådgivare lyfte bland annat fram funktioner i Textview som fungerat bra och som bör överföras till Epub3.

Användarstöd för taltidningsprenumeranter

Undersökningen svarade på hur viktig behovsutredning, hembesök och support är för taltidningsprenumeranterna och vilken kvalitet användarstödet har. Den genomfördes genom telefonintervjuer med 427 taltidningsläsare. Närmare 80 procent instämmer i att en behovsutredning är viktig för att få rätt utrustning och 95 procent tycker det är viktigt med hembesök för att komma igång. Vad gäller supporten upplever nästan 90 procent att de får hjälp med upplevda problem. 90 procent svarar också positivt gällande kompetens och pedagogisk förmåga hos personalen.

Verksamhetsöversikt

Vision och strategi

Myndighetens verksamhet har sin grund i de övergripande uppdrag och uppgifter som ingår i förordningen (2010:769) med instruktion för Myndigheten för tillgängliga medier samt regleringsbrev. Utifrån detta har MTM formulerat sin vision och strategiska inriktning.

Vision

Ett samhälle där all läsning är tillgänglig.

Strategisk inriktning

Med ledande kunskap och användaren i fokus främjar vi tillgänglig läsning i samhället.

Framtidsstrategi

Arbetet inom ramen för framtidsstrategin har pågått inom de tre områdena:

- *Användarna i fokus* – med målsättningen att MTM år 2020 ska vara ledande i kunskapen om användarna, deras behov och bidra till att behoven tillgodoses. Inom området har en rad målgruppsundersökningar genomförts. En produktkatalog med beskrivning av MTM:s samlade produkter och tjänster har tagits fram.
- *Marknaden och vi* – med målsättningen att MTM år 2020 ska möjliggöra att marknadens aktörer når alla, oavsett läsförmåga. Arbetet inom området har handlat om att kartlägga marknadens aktörer samt genomföra eller påbörja olika pilotprojekt med dem. Projektet syftar till att identifiera marknadens utvecklingspotential utifrån principen om universell utformning vad gäller tillgänglighet för olika slags information.
- *Nå ut och nå fler* – med målsättningen att MTM år 2020 ser till att alla känner till möjligheten att läsa på sina villkor. Under året har olika marknadsföringsaktiviteter genomförts.

Prestationsredovisning

MTM redovisar sin verksamhet utifrån prestationerna nedan och resultatredovisningen är indelad efter dessa.

- Medier lättläst
- Medier kultur
- Medier utbildning
- Utveckling
- Dagstidningar
- Tidskrifter
- Individuell service

För varje prestation redovisar MTM verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som myndigheten har i förordningen (2010:769) med instruktion för Myndigheten för tillgängliga medier. För de flesta av prestationerna är det inte relevant att redovisa någon styckkostnad, då prestationerna ofta skiljer sig mycket åt i kostnad och omfattning mellan åren.

Den individbaserade statistiken redovisas uppdelad efter juridiskt kön. Med kvinna/flicka respektive man/pojke avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis utländska högskolestudenter och asylsökande med LMA-nummer, eller organisationer/institutioner.

Regionaltidningar

Under åren 2016–2017 pågick ett projekt som syftade till att samordna distribution av regionaltidningar till användare som har en dagstidning som taltidning. MTM har under 2018 bibehållit verksamheten, och har distribuerat 67 regionaltidningar (läns- och kommuntaltidningar) till 686 prenumeranter, 277 kvinnor och 347 män, samt 62 övriga. Kostnaden under året har varit 509 tkr².

Uppdrag omlokalisering

Regeringen fattade den 25 januari 2018 beslut om att uppdra åt MTM att omlokalisera sin verksamhet från Stockholm till Malmö. Uppdraget ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten i möjligaste mån kan fungera effektivt med bibehållen kvalitet på både kort och lång sikt.

Myndigheten delredovisade³ uppdraget till Kulturdepartementet i slutet av december 2018.

Året har präglats av att hantera regeringens beslut samt etablera en struktur och organisation för att hantera förändringen. Drygt 25 procent av MTM:s medarbetare har valt att lämna myndigheten under året. I många fall har medarbetare ersatts av tillfälliga lösningar, exempelvis konsulter, därutöver har proaktiva rekryteringar påbörjats.

Omlokaliseringsarbetet utgår från myndighetens strategiska inriktning att vara ett kunskapscentrum för tillgänglig läsning. Verksamheten i Malmö ska byggas upp med fokus på användarnas behov på vetenskaplig grund, i samverkan med marknadens aktörer samt med en egen unik produktion.

Trots arbetet med omlokaliseringen har MTM kunnat ge användarna de produkter och tjänster som efterfrågas. Däremot har omlokaliseringen lett till att en stor del av de planerade utvecklingsinsatserna för att möta användarnas behov och önskemål inte har kunnat genomföras.

MTM ska lokalisera sin verksamhet från Stockholm till Malmö, där myndigheten ska ha sitt säte. Lokaliseringen ska vara avslutad senast 31 december 2019. Uppdraget ska senast den 31 december 2018 delredovisa de verksamhetsmässiga, ekonomiska och personella konsekvenserna av uppdraget samt redogöra för vidtagna åtgärder. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 31 mars 2020.

---

2 Agresso, Texttalk Vision

3 MTM 2018/67

Resultatredovisning för MTM

Ekonomisk analys

De totala kostnaderna för MTM:s verksamhet år 2018 uppgick till 194 639 tkr.

Tabell 1. Verksamhetsutfall 2016 - 2018, tkr

	2018	2017	2016
Intäkter	194 639	195 039	201 314
Kostnader	194 639	195 039	201 314
Verksamhetsutfall	0	0	0
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag	8 679	9 540	9 679
Lämnade bidrag	8 679	9 540	9 679

Källa: Agresso

Kommentar till tabellen

Kostnader och intäkter är i nivå med föregående år.

Tabell 2. Kostnader och intäkter fördelade på verksamhet, inklusive OH-kostnader och stödverksamhet, tkr

Verksamhet	2018	2017	2016
Intäkter av anslag	183 646	180 679	183 747
Medier lättläst, intäkter	9 278	10 546	12 789
Medier kultur, intäkter	411	823	1 237
Utveckling, intäkter	0	1 232	2 605
Tidskrifter, intäkter	79	82	100
Individuell service, intäkter	422	502	353
Gemensamt, övrigt, intäkter	802	1 175	483
Summa intäkter enligt resultaträkning	194 639	195 039	201 314
Medier lättläst, kostnader	20 910	23 798	24 905
Medier kultur, kostnader	38 001	40 098	38 816
Medier utbildning, kostnader	28 685	32 689	33 832
Utveckling, kostnader	2 996	2 686	3 857
Dagstidningar, kostnader	48 207	44 079	43 006
Tidskrifter, kostnader	5 191	5 143	4 244
Individuell service, kostnader	4 031	3 686	2 599
Gemensamt, övrigt, kostnader	46 619	42 860	50 055
Summa kostnader enligt resultaträkning	194 639	195 039	201 314
Utveckling, transfereringar	0	0	0
Tidskrifter, transfereringar	587	560	441
Dagstidningar, transfereringar	8 092	8 980	9 238
Summa transfereringar enligt resultaträkning	8 679	9 540	9 679

Källa: Agresso

Kommentar till tabellen

Kostnaderna för OH- och stödverksamhet för budgetåret 2018 uppgår till 37,9 (30,9) miljoner kronor, som i tabellen fördelas procentuellt över verksamheterna. Tabellen är uppdelad i intäkter, kostnader och transfereringar.

Ökningen av kostnaderna för OH- och stödverksamhet med 7 059 tkr beror i sin helhet på ökade kostnader på grund av omlokaliseringen (personalrekrytering 381 tkr, lokalkostnader med mera 939 tkr, konsultkostnader för förändringskommunikatör och administration 5 236 tkr, övrigt 503 tkr).

Intäkterna av anslag är i nivå jämfört tidigare år. Intäkterna för Medier lättläst har minskat till följd av minskad försäljning av LL-förlagets utgivning. Intäkterna för Medier kultur har minskat då ett konsultuppdrag avslutades under 2017.

Utveckling fick under åren 2016 och 2017 bidragsintäkter för ett uppdrag att samordna läns- och kommuntaltidningar med taltidningstjänsten, vilket avslutades 2017. Ökade kostnader 2018 beror på att personal som tidigare arbetat med externt finansierade utvecklingsuppdrag har arbetat med internt utvecklingsarbete under 2018.

Kostnaderna för *Dagstidningar* har ökat med 4 128 tkr. Detta förklaras huvudsakligen av inköp av stationära daisyspelare (1 515 tkr) samt marknadsföringsinsatser för att informera om dagstidningar som taltidning (2 117 tkr).

Kostnaderna för *Gemensamt*, övrigt består av gemensamma verksamhetskostnader, vilka har ökat på grund av omlokaliseringen.

Medier lättläst

Prestationen *Medier lättläst* avser verksamheten som ryms inom LL-förlaget och nyhetstidningen *8 Sidor*. MTM producerar och distribuerar lättlästa böcker och nyheter. *8 Sidor* tillgängliggörs som tryckt papperstidning och digitalt i pdf-format, båda alternativen kan kompletteras med inläsning, som digitalt distribuerad taltidning och som punktskriftstidning⁴. LL-förlagets utgivning finns i tryckt format, i tal- och ljudboksformat samt i e-boksformat. MTM har också ett särskilt uppdrag att rikta stöd för lättläst till skolan.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Medier lättläst* definieras de kvalitativa aspekterna av en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tillgänglig lättläst litteratur och nyhetsinformation som varje år ges ut. LL-förlagets uppgift är att bidra till att målgrupperna får tillgång till ett så brett utbud av lättläst litteratur som möjligt. Det innebär att förlaget ska stimulera de kommersiella förlagsaktörerna till ett ökat kvalitativt lättlästutbud och samtidigt agera kompletterande där marknaden inte kan möta efterfrågan. Förlagets inriktning är att producera och ge ut lättläst allmänlitteratur i svenskt original och svensk översättning, samt i förekommande fall på minoritetsspråk.

De prioriterade målgrupperna är personer med intellektuell funktionsnedsättning, personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, personer med svenska som andraspråk, ovana läsare, samt äldre personer med läsnedsättning. Utgivningen ska fördelas jämnt över de olika lättlästnivåerna 1 (lättast), 2 (lättare) och 3 (lätt).

För nyhetstidningen *8 Sidor*, *8sidor.se* och för webbplatsen *allavaljare.se* är den kontinuerliga utgivningen samt interaktionen med läsarna viktig, bland annat genom *Alla väljares* frågor- och svarstjänst samt funktionen *Kommentarsfält för alla*, där läsarna på ett enkelt och omedelbart sätt kan reagera på en artikel eller tycka till om tidningen. Den som har svårt att uttrycka sig i skrift kan använda symboler.

LL-förlaget

LL-förlaget har i enlighet med utgivningsplan producerat 32 titlar under året, varav 25 är utgivna original och 7 är nya utgåvor av förlagets äldre titlar (backlist). I linje med myndighetens framtagna framtidsstrategi har förlaget utökat kunskapen om användarnas behov genom två genomförda användarundersökningar, en påbörjad läsarutvärdering och en inventering av befintlig forskning på lättlästområdet. Under året skrevs även avtal med bokmarknadens ledande streamingtjänster för ljud- och e-bok i syfte att tillgängliggöra förlagets utgivning på en växande digital bokmarknad.

Myndigheten har till uppgift att tillgängliggöra lättläst litteratur samt att ge ut och distribuera lättläst litteratur i den utsträckning behoven inte tillgodoses på den kommersiella marknaden. Myndigheten ska tillgängliggöra lättläst nyhetsinformation och stödja utgivning och distribution av den oberoende lättlästa nyhetstidningen *8 Sidor*.

4 Se tabell 21

Tabell 3. Antal försålda och utgivna titlar, LL-förlaget

	2018	2017	2016
Försäljning LL-böcker	60 305	62 823	83 818
Utgivning LL-böcker	25	20	26

Källa: Försäljnings- och produktionslista

Kommentar till tabellen

Försäljningen av LL-böcker har minskat med fyra procent jämfört med föregående år. Den minskade försäljningen förklaras dels av en allmän nedgång vad gäller marknaden för fysiska böcker, däribland lättläst utgivning, dels större returerna under året från den fysiska bokhandeln. Några av de mest uppmärksammade titlarna för året är *Nya testamentet – på lätt svenska*, och Augustprisvinnaren Ann-Helén Laestadius roman *Bara dra*, som har översatts och givits ut på såväl svenska som nord-, syd- och lulesamiska.

8 Sidor

8 Sidor har följt utgivningsplanen och utkommit med 51 nummer. Under valåret 2018 har fokus legat på uppdraget *Alla väljare*. Redaktionen direkt-rapporterade från Almedalsveckan och träffade riksdagens partiledare för intervjuer, vilka publicerades i tryckt tidning, på *allaväljare.se* samt i den extratidning om valet som distribuerats kostnadsfritt.

Tabell 4. Prenumerationsstatistik och besöksstatistik för 8 Sidor och 8sidor.se

	2018	2017	2016
Antal besök på 8sidor.se	3 044 147	2 370 077	2 258 296
Antal sidvisningar (ej unika) 8sidor.se	12 195 338	9 473 165	8 586 774
Antal prenumerationer vid årets utgång, 8 Sidor	6 803	7 634	8 053
Genomsnittlig upplaga, papperstidningen	6 480	6 927	7 191

Källa: Prenumerantstatistik, Google Analytics

Kommentar till tabellen

Besöken på 8sidor.se har ökat med 28 procent och antalet sidvisningar ökade med 29 procent, en stor del av ökningen uppnåddes under valrörelsen. Eftersom *allaväljare.se* är en del av 8 Sidor är det inte möjligt att särredovisa andelen besök och sidvisningar för *allaväljare.se*.

8 Sidor följer den allmänna trenden på tidningsmarknaden att antal prenumeranter av den tryckta tidningen minskar till förmån för ökad läsning via webben. Antalet prenumeranter har minskat med 11 (10) procent under året.

Riktat stöd för lättläst till skolan

MTM har presenterat lättlästa böcker och förslag på hur medierna kan användas i skolan på *lektion.se*. Webbplatsen är Sveriges största forum för lärare, med över 200 000 aktiva medlemmar. Nedladdningsbara lektioner kopplade till lättlästa böcker och 8 *Sidor* har tillgängliggjorts för grundskola respektive gymnasium⁵.

Myndigheten ska rikta stöd för lättläst till skolan

Tabell 5. Antal sidvisningar *lektion.se*

	2018	2017	2016
Antal sidvisningar	22 885	26 256	21 593

Källa: <http://www.lektion.se/about/advertising.php>

Kommentar till tabellen

Sidvisningarna på lektion.se minskade med 13 procent under 2018.

Tabell 6. Antal nedladdningar om lättlästa böcker och 8 *Sidor*

	2018	2017	2016
Nedladdningar	44 299	41 083	23 946

Källa: Google Analytics

Kommentar till tabellen

Antalet nedladdningar ökade med åtta procent under 2018.

MTM har ett webbnätverk för lärare, *MTM:s skolwebb*, som i slutet av 2018 hade drygt 2 500 medlemmar⁶. På webbplatsen *mtm.se/skola* publicerades lektioner, reportage och tips med koppling till de flesta av LL-förlagets titlar. Varje vecka under terminerna publicerades lärarmaterial till aktuellt nummer av 8 *Sidor*.

MTM har distribuerat nyhetsbrev till medlemmar i *MTM:s skolwebb*, lärare inom komvux, SFI, sårsvux, gymnasiesärskola och skolbibliotek. Totalt har nyhetsbrev till skolan nått drygt 6 400 mottagare⁷.

Under året genomfördes 15 mässor, utställningar och andra informations-tillfällen med inriktning på skolområdet, där MTM presenterade lättlästa nyheter och böcker, bland annat var MTM med på Sveriges största mässa för skola, *SETT*⁸.

MTM arrangerade också en studiedag i Malmö för lärare, *Alla elevers rätt till läsning*⁹.

5 Från lektion.se statistiksystem

6 MTM:s konto på mailchimp.com

7 MTM:s konto på mailchimp.com

8 <http://www.settdagarna.se/>

9 https://www.mtm.se/alla_elevers_ratt_till_lasning_2018

Uppdrag till MTM att fortsätta driva webbplatsen *Alla väljare* med lättläst nyhetsinformation

Alla väljare

Under 2018 har 8 Sidors redaktion fortsatt att driva webbplatsen *Alla väljare*, *allaväljare.se*, som publicerar nyheter om svensk politik. På webbplatsen finns också information om det svenska politiska systemet, de politiska partierna och arbetet i riksdagen. Där finns också information om hur valet fungerar och hur det går till att rösta, samt information om EU:s politiska arbete och valet till Europaparlamentet.

Alla väljare är en del av sajten *8sidor.se*. Läsarna kan ställa frågor till partierna. Frågor och svar från partierna redovisas på webbplatsen. Sammanlagt finns över 200 läsarfrågor, ett 50-tal nya frågor har publicerats under 2018.

Redaktionen har under året också producerat boken *Valskola 2018* samt tidningen *Valet 2018*. Tidningen trycktes i 40 200 exemplar¹⁰, som när den tog slut ersattes av en digital, nedladdningsbar version.

Myndigheten ska särskilt framställa, köpa in och överföra talböcker och punktskriftsböcker samt tillhandahålla dessa för försäljning

Medier kultur

Prestationen *Medier kultur* omfattar produkter och tjänster som myndigheten erbjuder och som används av målgruppen.

Under 2018 ökade utbudet av tillgänglig litteratur (tal-, punktskrifts- och e-textböcker samt teckenspråkig litteratur) med 5 201 (5 642) titlar¹¹. Det samlade beståndet uppgår den 31 december 2018 till cirka 139 700 (139 100) titlar¹². Huvuddelen produceras på uppdrag av MTM, men ett stort antal titlar förvärvas också från svenska och utländska företag och organisationer.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Medier kultur* definieras de kvalitativa aspekterna för en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tillgänglig litteratur som varje år tillförs beståndet samt den servicenivå som ökat utbud och samtidig tillgång till produkterna ger.

MTM strävar efter att alla talböcker skall innehålla text. Det tillför ett mervärde för användaren att ha tillgång till texten samtidigt som man lyssnar på boken. 2018 producerades 89 (85) procent¹³ av talböckerna med text. De böcker som idag inte produceras med text är främst avancerad kurslitteratur, där det finns tekniska svårigheter att lägga in texten.

Sedan 2017 har MTM som målsättning att den tillgängliga versionen av en bok ska finnas att låna samtidigt som den tryckta boken ges ut, så kallad samtidig utgivning. Resultatet för 2018 visar att detta tar längre tid än förväntat. Orsaken har bland annat varit svårigheter att få filer från förlagen för att tidigt kunna påbörja inläsningen. MTM har därför utökat samverkan med de kommersiella förlagen för att effektivisera processen.

10 Agresso

11 Tabell 7 och tabell 17

12 Mikromarc

13 Dynamics AX

Användarnas produktionsförslag har utgjort 49 (61) procent¹⁴ av talbokstitlarna och 79 (54) procent av punktskriftsböckerna¹⁵. 22 (29) procent av talböckerna och 38 procent av punktskriftsböckerna var titlar för barn och ungdom¹⁶.

Produktion och förvärv

MTM producerar och förvärvar talböcker (både svenska och utländska), punktskriftsböcker och taktila bilderböcker. Samtliga talbokstitlar som produceras eller förvärvas görs tillgängliga för nedladdning.

Tabell 7. Antal producerade och förvärvade titlar

	2018	2017	2016
Produktion talböcker	2 254	2 222	2 311
Produktion punktskriftsböcker	842	520	1 154
Produktion e-textböcker	10	19	4
Förvärv talböcker	618	1 017	868
Förvärv punktskriftsböcker	0	4	0
Förvärv e-textböcker	0	0	176
Förvärv teckenspråkig litteratur	0	0	0
Summa produktion och förvärv	3 724	3 782	4 513

Källa: Dynamics AX

Kommentar till tabellen

Under 2018 ökade produktionen av punktskriftsböcker. Den interna produktionen av punktskrift utgjorde 73 procent (74) av det totala antalet producerade titlar¹⁷. Förvärven av talböcker har minskat eftersom den tidigare leverantören BTJ¹⁸ inte längre producerar talböcker.

MTM har varje månad informerat om nyproducerade punktskriftstitlar genom utskick av listan *Nya punktskriftsböcker*, som når totalt 282 (292) prenumeranter¹⁹.

Utlåning via Legimus

Varje folkbiblioteksfilial och skolbibliotek kan ladda ner de talböcker som användarna vill låna. Användarna kan också själva låna böcker från MTM:s bibliotek *legimus.se* via tjänsten *Egen nedladdning*. De får tillgång till tjänsten via sitt folk-, skol- eller högskole-/universitetsbibliotek²⁰.

14 Dynamics AX

15 Dynamics AX

16 Dynamics AX

17 Dynamics AX

18 <http://www.btj.se/>

19 Accessdatabas: Försäljning etikettutskriften

20 Redovisas även under *Medier utbildning*, tabell 18

Tabell 8. Antalet digitala lån av tal-, e-textböcker och teckenspråkig litteratur till bibliotek respektive användare via Legimus.

	2018	2017	2016
Folkbibliotek	135 101	141 379	148 409
Användare, totalt	737 377	630 514	658 170
- varav kvinnor/flickor	422 457	356 828	-
- varav män/pojkar	312 928	273 268	-
- varav övriga	1 992	76	-
Summa	872 478	771 893	806 579
Skolbibliotek	2 627	5 806	16 586
Användare, totalt	169 129	132 017	136 233
- varav flickor	87 766	68 276	-
- varav pojkar	80 272	63 713	-
- varav övriga	1 091	28	-
Summa	171 756	137 823	152 819
Sjukhusbibliotek	641	454	768
Användare, totalt	1 595	1 144	1 105
- varav kvinnor/flickor	983	645	-
- varav män/pojkar	598	499	-
- varav övriga	14	0	-
Summa	2 236	1 598	1 873
Högskolebibliotek	159	420	568
Användare, totalt	152 593	115 158	112 561
- varav kvinnor	112 473	83 343	-
- varav män	39 747	31 580	-
- varav övriga	373	235	-
Summa	152 752	115 578	113 129
Övriga bibliotek (till exempel länsbibliotek)*	694	696	652
Användare, totalt	716	796	178
- varav kvinnor/flickor	437	365	-
- varav män/pojkar	202	221	-
- varav övriga	77	210	-
Summa	1 410	1 492	830
Summa: Bibliotek	139 222	148 755	166 983
Summa: Användare	1 061 410	879 629	908 247
Totalt	1 200 632	1 028 384	1 075 230

Källa: NDS

*) MTM:s skyddade bibliotek (för personer med skyddad identitet), specialbibliotek och samarbetspartners ingår i uppgifterna för 2017 och 2018. Uppgift i MTM:s årsredovisning 2017 har reviderats eftersom antalet låntagare 2017 på dessa bibliotek har lagts till.

Kommentar till tabellen

Totala antalet nedladdningar ökade med cirka 17 (4) procent jämfört med 2017, användarnas ökade med 20 (-3) procent och bibliotekens minskade med 5 (11) procent. Biblioteken stod för cirka 12 (14) procent av det totala antalet digitala lån. Fördelningen av lån via Legimus vid folk- och skolbibliotek var jämt fördelat mellan kvinnor/flickor och män/pojkar. Vid högskolebibliotek ökade kvinnors lån med 35 procent och mäns med 26 procent. För användare på sjukhusbibliotek svarade kvinnor/flickor för 52 procent av lånen medan männens/pojkarnas andel var 20 procent. På övriga bibliotek ökade kvinnors/flickors lån med 20 procent medan männens/pojkarnas lån minskade med nio procent. För gruppen övriga finns en markant ökning för alla bibliotekstyperna med undantag för användare vid övriga bibliotek. Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis utländska högskolestudenter och asylsökande med LMA-nummer.

Fördelning mellan *legimus.se* och appen *Legimus* bland användare

Appen *Legimus* står för 68 (67) procent av nedladdningarna. Bland unga användare sker 85 procent av nedladdningarna via appen. Antal lån via webbspelaren har under året ökat med 72 procent. Lånen via *legimus.se* fortsätter att minska.

Talboken kommer är en ny tjänst från MTM där folkbibliotek förmedlar talböcker via internet till it-ovana låntagare. I slutet av 2018 omfattade tjänsten 888 (315) användare vid 131 (71) bibliotek.

Legimus gör att läsningen blir kul. Eleven får möjlighet att kunna njuta av en bok, fastna i en handling eller följa en person.”

Maria Samuelsson, lärare åk 5, Värgårdsskolan i Kisa

Tabell 9. Antal nedladdningar via appen *Legimus* och *legimus.se* bland enskilda användare

	2018	2017	2016
Appen <i>Legimus</i>: under 18 år, totalt	255 133	219 369	257 108
- varav flickor	119 787	103 657	-
- varav pojkar	134 797	115 672	-
- varav övriga	549	40	-
Appen <i>Legimus</i>: över 18 år, totalt	453 462	345 645	348 765
- varav kvinnor	307 364	233 173	-
- varav män	144 373	112 088	-
- varav övriga	1 725	105	-
Summa appen	708 595	565 014	605 873
<i>legimus.se</i>: under 18 år, totalt	7 804	11 229	19 238
- varav flickor	2747	3 954	-
- varav pojkar	5050	7 273	-
- varav övriga	7	2	-
<i>legimus.se</i>: över 18 år, totalt	211 195	241 876	265 914
- varav kvinnor	117 300	133 145	-
- varav män	93 569	108 588	-
- varav övriga	326	143	-
Summa <i>legimus.se</i>	218 999	253 105	285 152
Webbspelaren: under 18 år, totalt	35 776	22 291	6 672
- varav flickor	14 057	9 196	-
- varav pojkar	21 594	13 088	-
- varav övriga	125	7	-
Webbspelaren: över 18 år, totalt	62 080	34 437	10 145
- varav kvinnor	43 165	23 740	-
- varav män	18 665	10 655	-
- varav övriga	250	42	-
Summa webbspelaren	97 856	56 728	16 817
<i>Talboken kommer</i>: över 18 år, totalt	14 076	4 091	405
- varav kvinnor	6 105	2 002	-
- varav män	7 610	2 089	-
- varav övriga	361	0	-
Summa <i>Talboken kommer</i>	14 076	4 091	405
Totalt antal nedladdningar	1 039 526	878 938	908 247

Källa: NDS

Kommentar till tabellen

Skolbibliotekens totala nedladdningar har ökat med 25 procent, men förmedlarnas del har minskat, vilket följer de senaste årens trend för alla bibliotekstyper. Antal lån via webbspelaren har ökat med 72 procent under året. Förklaringen är att fler skolor har sett fördelen med att läsa talböcker strömmande direkt i en webbläsare istället för att använda läsprogrammet Amis. Beträffande appen Legimus och legimus.se var ökningen av antalet nedladdningar jämnt fördelad mellan kvinnor/flickor och män/pojkar. Avseende nedladdningar via webbspelare var skillnaden något större. I gruppen under 18 år ökade nedladdningarna med 53 procent för flickor och 65 procent för pojkar. Motsvarande andel för gruppen över 18 år var 82 procent respektive 75 procent. Antalet nedladdningar via **Talboken kommer** mer än tredubblades för både kvinnor och män. Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis utländska högskolestudenter och asylsökande med LMA-nummer.

Tabell 10. Antal fysiska utlån av talböcker

	2018	2017	2016
Utlånade fysiska titlar	1 699	2 266	2 299
Summa utlånade titlar	1 699	2 266	2 299

Källa: NDS

Kommentar till tabellen

Den fysiska utlåningen av talböcker fortsätter att minska. 2018 var utlåningen 1 699 titlar. Det är främst grupperna svenska medborgare i utlandet och utländska bibliotek som har behov av att låna fysiska talböcker, de står för 59 procent av lånen.

Tabell 11. Antal förmedlare i Legimus

	2018	2017	2016
Antal bibliotek som är registrerade hos MTM			
Folkbibliotek	802	806	800
Skolbibliotek	2 610	2 474	2 327
Sjukhusbibliotek	68	65	65
Högskolebibliotek	136	134	131
Summa	3 616	3 479	3 323
Antal bibliotek som lånat direkt från MTM			
Folkbibliotek	47	66	69
Skolbibliotek	94	98	122
Sjukhusbibliotek	2	4	3
Högskolebibliotek	5	2	10
Summa	148	170	204

Källa: Mikromarc

Kommentar till tabellen:

Tabellen visar det antal bibliotek som var registrerade i december 2018 i biblioteksdatasystemet Mikromarc. Antalet registrerade bibliotek ökade med fyra procent.

Antalet registrerade bibliotek som lånade direkt från MTM minskade med 13 (17) procent.

Tabell 12. Antal användare i Legimus som registrerats via bibliotek

	2018	2017	2016
Folkbibliotek totalt	71 940	61 391	50 600
- varav kvinnor/flickor	35 906	30 095	-
- varav män/pojkar	35 978	31 275	-
- varav övriga	56	21	-
Skolbibliotek totalt	53 367	44 389	34 216
- varav flickor	24 665	20 520	-
- varav pojkar	28 612	23 843	-
- varav övriga	90	26	-
Sjukhusbibliotek totalt	97	79	79
- varav kvinnor/flickor	61	47	-
- varav män/pojkar	36	32	-
- varav övriga	0	0	-
Högskolebibliotek totalt	13 767	11 422	9 558
- varav kvinnor	9 941	8 183	-
- varav män	3 762	3 191	-
- varav övriga	64	48	-
Summa registrerade användare i Legimus	139 171	117 288	94 453

Källa: NDS

Kommentar till tabellen

Under 2018 har MTM genomfört gallring av sitt användarregister. Arbetet har sin grund i en gallringsutredning. Totalt gallrades cirka 8 000 (9 200) användare på grund av inaktivitet. Under 2018 skapades totalt 35 501 (30 688) nya konton för användare: 17 816 (17 272) kvinnor/flickor, 17 549 (17 391) män/pojkar och 136 övriga. Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis utländska högskolestudenter och asylsökande med LMA-nummer.

Tabell 13. Antal registrerade användare som lånat via *Legimus*

	2018	2017	2016
Folkbibliotek totalt	53 463	40 006	33 734
- varav kvinnor/flickor	27 549	20 722	-
- varav män/pojkar	25 873	19 271	-
- varav övriga	41	13	-
Skolbibliotek totalt	36 298	24 236	19 549
- varav flickor	17 329	11 932	-
- varav pojkar	18 908	12 293	-
- varav övriga	61	11	-
Sjukhusbibliotek	75	53	46
- varav kvinnor/flickor	50	29	-
- varav män/pojkar	25	24	-
- varav övriga	0	0	-
Högskolebibliotek	10 784	8 068	6 592
- varav kvinnor	7 862	5 854	-
- varav män	2 876	2 187	-
- varav övriga	46	27	-
Övriga bibliotek	74	18	-
- varav kvinnor/flickor	45	6	-
- varav män/pojkar	28	11	-
- varav övriga	1	1	-
Summa	100 694	72 383	59 921

Källa: NDS

Kommentar till tabellen

Antal användare som har lånat minst en talbok via Legimus under 2018. Sedan 2017 har antalet användare registrerade på folkbibliotek ökat med 34 (19) procent, skolbibliotek 50 (24) procent och på högskolebibliotek med 34 (22) procent. För övriga bibliotek har antalet registrerade användare mer än fyrdubblats. Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis utländska högskolestudenter och asylsökande med LMA-nummer.

Tabell 14. Antal exemplar försålda talböcker

	2018	2017	2016
Till privatpersoner	25	40	51
Till bibliotek, BTJ	12 246	8 867	6 401
Summa	12 271	8 907	6 452

Källa: Underlag från BTJ

Kommentar till tabellen

MTM har tidigare tillhandahållit talböcker till försäljning via en återförsäljare, BTJ, som laddat ner exemplar från legimus.se och sålt dem till biblioteken. Sedan 2018 är MTM ensamma om att sälja talbokstitlar. Försäljningen av talböcker har ökat med 38 (38) procent 2018.

Punktskriftsböcker

Beståndet av punktskriftsböcker uppgick vid årsskiftet till 15 608 (18 700) titlar²¹. Det minskade beståndet i jämförelse med 2017 beror på att beståndet gallrats på titlar som saknar moderna tryckfiler. Böckerna produceras i olika format och distribueras till användarna via MTM:s punktskriftsutlåning, via folk- och skolbibliotek samt genom envägslån. Totalt har 15 860 (15 182) volymer lånats ut, 93 procent av dessa lånades ut som envägslån. MTM lånade ut till 652 (630) användare samt till ett stort antal folk- och skolbibliotek som förmedlar punktskriftsböcker. MTM tillhandahåller även punktskriftsböcker till försäljning. Ett gott samarbete med landets syncentraler, SRF och SPSM bidrar till att punktskriftsanvändare får kännedom om möjligheten att låna punktskriftsböcker från MTM.

Tabell 15. Antal utlånade och försålda punktskriftsböcker samt antal punktskriftsanvändare

	2018	2017	2016
Utlånade volymer	15 860	15 182	18 001
- varav barnböcker	2 819	2 861	3 007
Försålda exemplar	377	353	286
Antal punktskriftsanvändare, totalt	652	630	591
- varav kvinnor/flickor	412	395	-
- varav män/pojkar	235	231	-
- varav övriga	5	4	-

Källa: Mikromarc, NDS

Kommentar till tabellen

Beståndet är beräknat i bibliotekssystemet Mikromarc 2018-12-06. Antalet låntagare har under året ökat med knappt fyra procent. Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer.

21 Mikromarc

Jag läser helst
Harry Potter,
om jag får välja!”

Leia Wiktorsson,
läser punktskrift

Taktilt illustrerade böcker för barn med funktionsnedsättning

Fyra nya taktila bilderböcker för barn med funktionsnedsättning har producerats i collageteknik. En av dessa, *Mössens julafton*, har producerats i samarbete med Norsk lyd- och blindeskriftbibliotek (NLB). Samproduktion av taktila bilderböcker innebär att produktionskostnaden minskar. Försäljningen av taktila bilderböcker till biblioteken har ökat.

Myndigheten ska främja tillgången till punktskrift och taktilt illustrerade böcker för barn med funktionsnedsättning

Tabell 16. Bestånd, taktila bilderböcker

	2018	2017	2016
Bestånd, taktila bilderböcker	93	89	87
Försålda exemplar, antal	328	228	215

Källa: Mikromarc, CRM

Främja teckenspråkig litteratur

MTM tillgängliggör teckenspråkig litteratur producerad av SPSM, i form av filmer i *legimus.se*. Utbudet omfattar 150 titlar²² och består främst av barn- och ungdomsböcker. Antalet lån av teckenspråkig litteratur via *legimus.se* uppgick 2018 till 16 (29) stycken²³. Under 2018 har myndigheten påbörjat ett pilotprojekt för att göra en eller flera skönlitterära titlar tillgängliga på teckenspråk.

MTM ska främja teckenspråkig litteratur

22 Mikromarc

23 NDS

MTM ska förse högskolestuderande personer som har en funktionsnedsättning i form av läsnedsättning med sådana exemplar av kurslitteratur som de behöver för att kunna ta del av litteraturen

Medier utbildning

Prestationen *Medier utbildning* omfattar produkter och tjänster som myndigheten erbjuder och som används av studerande vid högskola och universitet.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Medier utbildning* definieras de kvalitativa aspekterna för en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tillgänglig litteratur som varje år tillförs beståndet. Vidare utifrån den servicenivå som ökat utbud och ökad samtidig tillgång till produkterna ger.

Ingen student med läsnedsättning ska behöva vänta på sin kurslitteratur. MTM har fortsatt arbetet med att effektivisera produktions- och distributionsprocessen. Under pågående inläsning skickas delar av inläsningen löpande till studenterna i den ordning de önskar och dessa delleranser når studenten tidigt. Däremot har studenterna fått vänta på den slutliga leveransen av den färdiga talboken då flera av titlarna har varit komplicerade att producera.

Landets lärosäten ansvarar för registrering av studerande till tjänsten *Egen nedladdning*. I december 2018 fanns det 13 767 registrerade användare med nedladdningskonto på universitets- och högskolebibliotek, att jämföra med 11 422 vid samma tidpunkt året innan, en ökning med drygt 20 procent²⁴. Antalet studenter som begär att få sin kurslitteratur i punktskrift varierar mellan åren. Varje student som begär kurslitteraturen som punktskrift är mycket kostnadsdrivande för myndigheten.

Förbättrad service till studenter

Många högskolor har studenter som läser på distans. För att underlätta för dessa studenter har MTM infört möjligheten för förmedlare på högskolebibliotek att på distans genomföra introduktionssamtal och registrering i *Legimus*. Introduktionssamtal på distans följer MTM:s riktlinjer.

MTM samarbetar med Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH), där MTM producerar litteratur för studerande på de utbildningar som MYH administrerar. MTM har även ett samarbete med folkhögskolor. Produktionen bekostas av skolorna och böckerna finns tillgängliga för lån i *legimus.se*. Samarbetet har resulterat i 41 (35) titlar²⁵.

Produktion och förvärv

MTM producerar och förvärvar talböcker (både svenska och utländska) och punktskriftsböcker för högskolestuderande med funktionsnedsättning.

Produktionen är delvis efterfrågestyrd och sker antingen på förslag från studenterna eller genom urval av nyutgiven kurslitteratur. MTM samarbetar även med lärosätena för att identifiera och förproducera titlar.

24 Tabell 12

25 Dynamics AX

Tabell 17. Antal producerade och förvärvade titlar, *Medier utbildning*

	2018	2017	2016
Produktion talböcker	1 331	1 566	1 438
Produktion punktskriftsböcker	59	15	28
Produktion e-textböcker	81	53	52
Förvärv talböcker	6	136	160
Summa produktion och förvärv	1 477	1 770	1 678

Källa: Dynamics AX

Kommentar till tabellen

Produktionen av talböcker har minskat på grund av minskad efterfrågan, medan efterfrågan på e-text- och punktskriftsböcker har ökat. Produktionen av punktskriftsböcker har under året fyrdubblats i jämförelse med 2017. Förvärven av talböcker från högskolorna fortsätter minska, då högskolorna väljer att använda andra hjälpmedel än inläsning för mindre omfattande material.

Utlåning

Tabell 18. Antal fysiska lån och digitala lån

	2018	2017	2016
Antal digitala lån, högskolebibliotek	159	420	568
Antal digitala lån, studenter vid högskolebibliotek	152 593	115 158	112 561
- varav kvinnor	112 473	83 343	-
- varav män	39 747	31 580	-
- varav övriga	373	235	-
Summa	152 752	115 578	113 129

Källa: Mikromarc, NDS

Kommentar till tabellen

Bland låntagare som är registrerade via högskolebibliotek har antalet digitala lån i Legimus ökat med 33 procent. 74 procent av lånen görs av kvinnor. Med kvinnor respektive män avses det genom personnummer tilldelade könet. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis utländska högskolestudenter och asylsökande med LMA-nummer.

MTM ska främja och bevaka teknikutvecklingen av nya medier för att öka tillgängligheten till litterära verk och dagstidningar för personer med funktionsnedsättning

Utveckling

Prestationen *Utveckling* omfattar den verksamhet som resulterar i utveckling och vidareutveckling av produkter och tjänster och som kommer målgruppen tillgodo.

Kvalitativa aspekter

Verksamheten *Utveckling* resulterar i nya och förbättrade produkter och tjänster som myndigheten bedömer får positiva effekter för användarna. Arbetet sker i samverkan med användare och leverantörer. Verksamheten syftar till ökad tillgänglighet och ökad valfrihet i användningen av produkter och tjänster. Genom att även främja forskning kring tillgängliga medier och MTM:s målgrupper, kan nya produkter och tjänster i än högre grad komma användarna till godo. MTM är medlem i *Standardiseringen i Sverige* (SIS) och deltar i flera tekniska kommittéer i syfte att bidra till tillgänglig läsning.

För att ge användarna en bättre lyssningsupplevelse, framför allt i form av bättre uttal av sammansättningar, har myndighetens talsyntesröster uppgraderats.

MTM:s produktionssystem för punktskrift har vidareutvecklats i desktop-applikation *Dotify Studio*. Den tillåter både automatiserad produktion av olika boktyper samt manuell redigering för mer komplexa textmaterial.

Det har funnits efterfrågan om att utöka tjänsten *Talboken kommer till taltidningsprenumeranter* till andra än taltidningsprenumeranter. Under året har ett samarbete påbörjats med bibliotek, syncentraler och återförsäljare av daisyspelare i Östergötland och Västra Götaland för att testa möjligheten att tillgängliggöra tjänsten inom befintliga strukturer och ansvarsområden.

Ett pilotprojekt som syftar till att förbereda övergången till e-boksformatet Epub3 som distributionsformat har genomförts i samverkan med SPSM under året. Epub3 planeras ersätta MTM:s befintliga textformat för talböcker och e-textböcker.

För att ersätta befintlig läsutrustning för målgruppen äldre/it-ovana har MTM gått ut med en internationell förfrågan om andra produkter, både befintliga och i utveckling. I de användbarhetstester som MTM genomfört framkommer att förslagen inte motsvarar behoven. MTM har därför påbörjat arbetet med att ta fram egna prototyper på lättanvänd läsutrustning.

När synen försämrades kunde jag inte läsa tidningen. En stor sorg. Men så fick jag dagstidningen som taltidning. Jag blev en del av världen igen.”

Lena Rösell,
taltidningsläsare

Dagstidningar

Prestationen *Dagstidningar* omfattar dagstidningar som myndigheten i samverkan med tidningsföretagen årligen producerar, tillgängliggör och distribuerar som taltidning samt det användarstöd myndigheten tillhandahåller.

Kvalitativa aspekter

Verksamheten *Dagstidningar* resulterar i en ökad användarnytta genom att varje år tillgängliggöra ett brett utbud av dagstidningar samt tillhandahålla den servicenivå som ett brett utbud och förbättrade tjänster ger. Utbudet har ökat med fem nya tidningstitlar.

Under 2017–2018 har MTM bedrivit två projekt i syfte att öka kunskapen och kännedomen om taltidningar hos förmedlare på bibliotek, syncentraler och verksamheter inom LLS- och äldreomsorg. I samverkan med regionbiblioteken i Östergötland, Dalarna, Gävleborg och Uppsala län har MTM nått ut med information, stöd och utbildning som i sin tur ska bilda modell för övriga regioner.

De kvalitativa aspekterna utgår huvudsakligen från den utveckling som sker inom taltidningsområdet.

Dagstidningar och kostnader

Taltidningar produceras med talsyntes och distribueras via internet. Det ger användaren möjlighet att prenumerera på valfri dagstidning oavsett var man befinner sig, läsa all redaktionell text i tidningen samt använda utrustning som passar individens egna behov. Taltidningsnämnden beslutar om stöd för utgivning av taltidningar i enlighet med förordningen (2013:9) om taltidningar och mottagarutrustning. MTM ansvarar för produktion och distribution, vilket sköts via upphandlade leverantörer.

Prenumeranterna kan, vid behov, erhålla kostnadsfri mottagarutrustning. MTM ansvarar för upphandling, fördelning och vidareutveckling av de mottagare som behövs för att prenumeranterna ska kunna lyssna på taltidningen.

Myndigheten har till uppgift att förbättra tillgången till innehållet i dagstidningar för personer med en funktionsnedsättning som gör att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning

Tabell 19. Kostnad för taltidningsverksamheten exklusive OH-kostnader, tkr

	2018	2017	2016
Taltidningsverksamhet	39 319	37 223	35 630
- varav inköp nya mottagare	1 515	0	0
Bidrag till taltidningsföretag	8 092	8 980	9 238
Summa exklusive utbyte av mottagare	45 896	46 203	44 868
Summa inklusive utbyte av mottagare	47 411	46 203	44 868

Källa: Agresso

Kommentar till tabellen

Kostnaden för taltidningsverksamheten har ökat med tre procent jämfört med 2017.

Tabell 20. Kostnad per prenumerant, tkr.

	2018	2017	2016
Kostnad för prenumerant	11,0	10,8	10,1

Källa: Agresso, underlag från tidningsföretag och Textalk Vision

Kommentar till tabellen

Kostnaden per prenumerant har ökat jämfört med 2017. Detta beror på att kostnaderna har ökat medan antalet prenumeranter (se tabell 25) är nästan oförändrat (en ökning med 36 abonnenter under 2018).

MTM ska via tillgängliga medier och i lämpligt format erbjuda personer med synnedsättning kompletterande samhällsinformation i syfte att ge dem jämlika förutsättningar att följa utvecklingen i samhället

Tidskrifter

Prestationen *Tidskrifter* omfattar de produkter och tjänster som erbjuds personer med synnedsättning, samt stöd till de kulturtidskrifter som själva tillgängliggör sin tidskrift.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Tidskrifter* definieras de kvalitativa aspekterna för en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tidskrifter som varje år tillgängliggörs samt även utifrån den servicenivå som ett ökat utbud och förbättrade tjänster ger.

Antalet prenumerationer på punktskriftsversionen av nyhetstidningen *8 Sidor* har fortsatt öka. För att möta målgruppens behov ges den ut med både normalt och dubbelt radavstånd.

Det bokstavspaket med magnetplatta som MTM tog fram för tidningen *Knep & Knåp* under 2017, har gjort det möjligt för fler att använda tidningen, vilket lett till ökat antal prenumeranter under 2018.

Antalet tidningar man kan prenumerera på är oförändrat jämfört med 2017.

Tabell 21. Antal tidningar och prenumerationer

	2018	2017	2016
Taltidning, barn, 2 stycken	111	99	107
- varav flickor	49	43	-
- varav pojkar	53	51	-
- varav övriga	9	5	-
Taltidning, vuxna, 3 stycken	449	436	500
- varav kvinnor	297	291	-
- varav män	126	119	-
- varav övriga	26	26	-
Punktskriftstidning, barn, 1 stycken	16	16	17
- varav flickor	9	9	-
- varav pojkar	4	4	-
- varav övriga	3	3	-
Punktskriftstidning, vuxna, 2 stycken	140	128	138
- varav kvinnor	96	89	-
- varav män	36	34	-
- varav övriga	8	5	-
Tidskrifter överförda till punktskrift i sin helhet, vuxna, 14 stycken	169	167	161
- varav kvinnor	121	112	-
- varav män	48	43	-
- varav övriga	0	12	-
8 Sidor, punktskrift	66	51	33
- varav kvinnor	27	24	-
- varav män	15	11	-
- varav övriga	24	16	-
Summa	951	932	982

Källa: Agresso (antalet prenumeranter)

Kommentarer till redovisningen

Efterfrågan har ökat något. Många av tidningarna för vuxna läses av den äldre generationen. Uppsägning av prenumeration sker ofta med hänvisning till hög ålder. Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas prenumeranter som inte har angett komplett personnummer, eller organisationer.

MTM ska göra kulturtidskrifter tillgängliga för personer med funktionsnedsättning

Stöd för inlästa kulturtidskrifter

MTM administrerar ett stöd för inläsning och redigering av kulturtidskrifter. Under 2018 har 11 (13) kulturtidskrifter erhållit cirka 587 (560)²⁶ tkr i stöd.

Individuell service

Prestationen *Individuell service* omfattar produkter och tjänster som erbjuds personer med synnedsättning.

Kvalitativa aspekter

Individuell service är verksamhet som genom hög personlig servicenivå bidrar till att skapa möjlighet till ökad delaktighet i samhället, exempelvis *Utskrivningstjänsten* och *Lästjänsten via fax*. *Punktkassen* och *Punktväskan* samt spel och almanackor som anpassas efter målgruppens behov ingår i den individuella servicen.

Att tidigt komma i kontakt med bokstäver, text och böcker är en viktig faktor för att utvecklas till en läsande person, vilket gäller alla barn. Möjligheten till detta är dock begränsad för punktskriftläsande barn eftersom tillgången på punktskrift i omgivningen är liten. *Punktkassen* och *Punktväskan* förmedlas, via syncentralerna, till familjer där ett barn förväntas bli punktskriftsläsare. Materialen är tänkt för barn i förskoleålder och vill inspirera till läsning och lek, där färdigheter som behövs för punktläsning används.

Punktläsande barn i åldrarna 5–12 år kan också vara medlemmar i *Punktklubben* och får då paket med böcker, enkla texter och andra läsinspirerande saker som till exempel sällskapsspel, *Finn 5 fel* och labrynter.

För självständighet och delaktighet produceras punktskriftsalmanackor och sällskapsspel som MTM synanpassar. Oftast behövs både en anpassning av spelplan och tärningar samt instruktioner. Spelen säljs via återförsäljare.

Det går också att prenumerera på *Melodikrysets* kryssruta på punktskrift.

I slutet av året avslutade MTM *Lästjänsten via fax* på grund av låg efterfrågan. Efter 2015 har inga nya abonnenter tillkommit och de få som nyttjade tjänsten har hänvisats till andra alternativ, som att skanna eller låta en talsyntes på dator läsa upp texten.

MTM ska via tillgängliga medier och i lämpligt format erbjuda personer med synnedsättning kompletterande samhällsinformation i syfte att ge dem jämlika förutsättningar att följa utvecklingen i samhället

---

26 Agresso

Tabell 22. Antal producerade artiklar

	2018	2017	2016
Almanackor i fem olika format	490	490	500
Synanpassade kortlekar	100	350	280
Sällskapsspel	81	105	215
Summa	671	945	995

Källa: Lagerlista Iris, inlevererade produkter

Kommentarer till tabellen

Vissa artiklar som finns i lager tillverkas endast vid behov.

Tabell 23. Antal prenumeranter och levererade produkter

	2018	2017	2016
Lästjänsten via fax totalt	9	9	37
- varav kvinnor	2	2	-
- varav män	7	7	-
- varav övriga	0	0	0
Punktkassen*	17	17	18
Punktväskan*	21	14	20
Punktklubben totalt	33	26	25
- varav flickor	20	15	-
- varav pojkar	12	11	-
- varav övriga	1	0	0
Melodikrysset totalt	44	41	39
- varav kvinnor	34	32	-
- varav män	10	9	-
- varav övriga	0	0	0

Källa: Prenumerationslistor ur Agresso, sammanställningar av beställningar via e-post och telefon, samt prenumerationslista ur CRM-system.

*Punktkassen och Punktväskan delas ut via förmedlare, därav ingen fördelning efter kön.

Kommentarer till tabellen

Med kvinnor/flickor respektive män/pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas prenumeranter som inte har angett komplett personnummer, eller organisationer.

Punktskriftstjänsten är en individuell service för personer med dövblindhet och personer med synnedsättning. Personer med synnedsättning kan

kostnadsfritt beställa maximalt 1 500 originalsidor per person och år. Personer med dövblindhet har inga begränsningar i antalet sidor. Användaren kan skicka in privat material för att få det översatt till punktskrift. MTM bedömer att användarna i målgruppen blir mer och mer it-vana och själva söker information och skannar sitt material, vilket gör att behovet av tjänsten minskar. Det finns möjlighet att prenumerera på innehållsförteckningen ur två tidskrifter, för att sedan beställa de artiklar man vill ha.

Tabell 24. Antal ärenden och registrerade användare till *Punktskriftstjänsten*

	2018	2017	2016
Antal ärenden	569	693	1 820
Antal registrerade användare	226	218	203

Källa: Accessdatabas DUT samt CRM-system

Kommentar till tabellen

Antalet ärenden fortsätter att minska och det är relaterat till att användarna inte har samma behov av utskrifter i och med att it-användandet i gruppen ökar.

Punktskriftstjänsten hade under året 86 (93) aktiva beställare, av dessa är 12 (11) dövblinda punktskriftsanvändare.

Myndigheten ska driva och utveckla funktionen läsombud

Läsombud

Från och med verksamhetsåret 2018 inkluderas också läsombudsverksamheten i prestationen *Individuell service*.

Kvalitativa aspekter

Läsombudsverksamheten arbetar för att vuxna personer med intellektuella och/eller kognitiva funktionsnedsättningar inom LSS- och äldreomsorg får sin demokratiska rätt till läsning, litteratur och samhällsinformation tillgodosedd, utifrån sina egna förutsättningar.

Inom läsombudsverksamheten utbildar, inspirerar och stödjer MTM de läsombud och högläsare som finns i hela landet inom LSS- och äldreomsorg.

Läsombudsverksamhet

Det finns i Sverige drygt 4 800 läsombud och frivilliga högläsare som läser högt och förmedlar lättlästa och tillgängliga medier till målgruppen. Under 2018 har 312 läsombud avregistrerats och 205 har tillkommit.

MTM har under året arbetat med inspirations- och utbildningsdagar, mässor, informations- och inspirationsmaterial. Referensgruppen för läsfrämjande till LSS- och äldreomsorg, med representanter från relevanta myndigheter, bibliotek, studieförbund och intresseförbund, har genomfört två möten. MTM samarbetar också med Studieförbundet Vuxenskolan i de Arvsfondsfinansierade projekten *Shared Reading* i Jönköpings län och *Läslust hela livet* i Kalmar län. Båda projekten syftar till metodutveckling och spridning av högläsning till vuxna med behov av extra stöd.

Kunskapscentrum

MTM har till uppgift att utveckla verksamheten på vetenskaplig grund med utgångspunkt i användarnas behov, i syfte att utveckla och öka tillgången till litteratur, nyheter och information för personer med funktionsnedsättning. I detta arbete är användare och intresseorganisationer, liksom läsombuden, förmedlarna och andra samarbetspartners, viktiga aktörer och ambassadörer. MTM:s brukarråd och referensgrupper utgör ett viktigt och värdefullt stöd i uppdraget att MTM ska vara ett nationellt kunskapscentrum.

Med stöd av MTM:s vetenskapliga råd samlas, analyseras och sprids forskning om sådant som ligger i linje med MTM:s verksamhet och som i förlängningen kan användas i praktisk tillämpning.

MTM bevakar systematiskt den tekniska utvecklingen inom verksamhetsområdet, exempelvis genom deltagande i standardiseringsorganisationer, DAISY Consortium och IFLA²⁷. Samverkan med marknadens aktörer är viktig för att utveckla produkter och tjänster som säkerställer att den enskilda personen får tillgång till information utifrån sina behov och funktionsförmågor.

Som ett led i att vara ett kunskapscentrum uppmärksammar MTM det arbete som görs ute i samhället för att lyfta den demokratiska rätten till information och läsning. Från och med 2018 delar MTM ut två priser: *Årets läsombud* och *Läs guldet*.

Punktskriftsnämnden

Förordnandet för Punktskriftsnämndens ledamöter har under 2018 förnyats med tre år. Ledamöterna (tio ordinarie och två ersättare) representerar organisationer, myndigheter och institutioner inom punktskriftsområdet. Punktskriftsnämnden har under året haft fem sammanträden.

För att underlätta samverkan mellan institutioner och organisationer som kommer i kontakt med punktskriftsläsande barn, har nämnden organiserat två arbetsgrupper, en arbetsgrupp för inlärning och läsning av punktskrift samt en för matematikundervisning.

Punktskriftsnämnden är medlem i *Standardiseringen i Sverige (SIS)* och deltar i den tekniska kommittén för hjälpmedelsstandardisering, SIS/TK 344.

Nämnden besvarar frågor från allmänhet och företag, bland annat om taktillmärkning och skyltning och punktskrift på andra språk än svenska.

En font för sexpunktsskrift som fungerar på moderna datorplattformar har i nämndens regi uppdaterats.

Nämnden har vid sina sammanträden berört exempelvis:

- att ge bättre förutsättningar för synskadade barn med flera funktionsnedsättningar att bli taktilla läsare,
- initiering av utvecklingsprojekt inom området 3D-modeller och 3D-skrivare,

Myndigheten ska vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier. Myndigheten ska sammanställa och sprida information om tillgängliga medier och deras målgrupp

Inom MTM finns en nämnd för punktskrift och taktilläsning, punktskriftsnämnden. Punktskriftsnämnden har till uppgift att främja och utveckla taktilläsning och punktskrift som skriftspråk för synskadade

27 International Federation of Library Associations and Institutions

- termer inom synområdet,
- kommande riktlinjearbete om layout för tryckt punktskrift och om läsning av digital text med punktskriftsskärm,
- tillgängliga digitala nationella prov och programmeringsundervisning i skolan,
- flera internationella ISO-standarder med anknytning till det taktila området.

Nämnden ska särskilt utarbeta riktlinjer för den svenska punktskriften

En användarundersökning har genomförts om hur punktskriftsanvändare vill att punktskriften ska vara utformad vid läsning av digital text med punktskriftsskärm. Undersökningen ger underlag till kommande arbete med utformning av regler för svensk åttapunktskrift samt med riktlinjer och råd för läsning med punktskriftsskärm.

En sammanställning av standarder, regler och riktlinjer om taktila orienteringskartor och skyltar i offentlig miljö har publicerats på nämndens webbplats.

Nämnden ska medverka till internationellt samarbete inom området

Nämnden har bidragit till det internationella utvecklingsprojektet för området punktskriftsnoter, *DAISY Music Braille Project*.

Nämnden har deltagit i en konferens i Oslo för punktskriftsnämnderna i de nordiska länderna. De årligt återkommande nordiska konferenserna ger ett värdefullt kunskapsutbyte.

Vetenskapligt råd

MTM:s vetenskapliga råd består av myndighetschefen, som är ordförande, samt nio ledamöter knutna till discipliner som på olika sätt berör myndighetens verksamhetsområden och målgrupp.

Vetenskapliga rådet har haft tre möten under året. Rådet har vid sina möten varit rådgivande inom flera för myndigheten aktuella områden, bland annat inom myndighetens framtidsstrategi. Tre av rådets ledamöter har även presenterat sin forskning för myndighetens personal vid interna föreläsningar.

Brukarråd

Rådet består av myndighetschefen, som är ordförande, samt nio ledamöter som representerar målgruppen och förmedlare. Brukarrådet har haft tre möten under 2018. MTM samverkar med de deltagande organisationerna utifrån målgruppens behov av MTM:s produkter och tjänster.

Inom myndigheten finns ett rådgivande organ som benämns vetenskapligt råd. Det rådgivande organet ska verka för att myndigheten bevakar och sprider relevant forskning om lättläst litteratur och nyhetsförmedling och om övriga tillgängliga medier och deras målgrupper

Inom myndigheten finns ett rådgivande organ som benämns brukarråd. Det rådgivande organet ska främja kontakter med målgrupper, intresseorganisationer och förmedlare och bistå myndigheten i frågor som rör det nationella kunskapscentret

Taltidningsnämnden

Taltidningsnämnden utses av regeringen och har nio ledamöter. Nämnden har under året haft fyra sammanträden.

Taltidningsnämnden har till uppgift att genom informationsinsatser försöka få tidningsföretag att starta utgivning av taltidningar

MTM genomförde insatser under 2018 för att befästa och förankra taltidningen som ett viktigt och, ur demokrati- och tillgänglighetsperspektiv, ständigt aktuellt medium.

I samverkan med ett antal tidningskoncerner har Taltidningsnämnden bedrivit projekt i syfte att sprida information om taltidningar, öka antalet taltidningsprenumeranter och få mer kunskap om behoven hos en utökad målgrupp.

Marknadsföringsinsatserna av dagstidningen som taltidning har haft till syfte att öka kännedomen om och användandet av tjänsten. Under 2018 var målsättningen att öka antal prenumerationer av dagstidningen som taltidning.

Utbudet har ökat med fem nya taltidningar under 2018. Åtta nya taltidningar startades och tre lades ned.

Nämnden ska verka för att prenumeranter på taltidningar får utbildning och sådant stöd som underlättar för dem att tillgodogöra sig tidningarna och att sköta den tekniska utrustning som behövs för mottagningen

Innehållet i taltidningen motsvarar i stort förlagan. Prenumeranten kan välja mellan tre versioner av taltidningen: fullängds-, kort- eller profiltidning. Profiltidningen utformas utifrån individuella val så att något eller några avsnitt av tidningen läses först.

MTM har en process för att underlätta och stödja tidningsläsarna. Varje ny prenumerant kontaktas för att utifrån en behovsprövning kunna fastställa vilket sätt att läsa taltidningen som passar bäst: via appen *Legimus*, via e-post, eller med daisyspelare med internetuppkoppling. Huvuddelen av prenumeranterna väljer att läsa med en daisyspelare. Om en sådan är aktuell, introduceras utrustning och taltidning vid personliga hembesök. Därefter har prenumeranten möjlighet att kontakta supportfunktionen *Taltidningshjälpen*. Användare av apparna *Legimus* och *Akila* får stöd från MTM.

För de prenumeranter som valt att behålla RATS-mobilen²⁸ för att läsa taltidningen finns en särskild supportfunktion.

Nämnden ska följa och analysera utvecklingen av verksamheten med utgivning av taltidningar

Under 2018 utgavs sammanlagt 129 (124) dagstidningar som taltidningar. De flesta av landets dagstidningar ges ut som taltidning. Taltidningsnämnden följer kontinuerligt prenumerantutvecklingen genom att inhämta

Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan för radio- och kassettidningar och andra taltidningar, taltidningsnämnden. Nämnden har de uppgifter som följer av förordningen (2013:9) om taltidningar och mottagarutrustning

28 En RATS-mobil är en särskild mobiltelefon där användaren kan lyssna på sin taltidning. RATS-taltidningarna upphörde i samband med teknikskiftet, men tidigare prenumeranter har erbjudits möjlighet att fortsätta använda detta konsumtionsformat.

uppgifter om antalet prenumeranter från tidningsföretagen. Resultatet sammanställs kvartalsvis i nämndens statistikrapporter.

Av tabell 25 framgår att antalet prenumeranter har ökat något under 2018. Nya prenumeranter strömmar till kontinuerligt, men då uppsägningarna samtidigt är stora, och många prenumeranter har en hög medelålder, är nettoförändringen en ökning med 36 prenumeranter under 2018.

Tabell 25. Antal tidningar och prenumeranter

	2018	2017	2016
Antal tidningar	129	124	122
Antal prenumeranter totalt	4 309	4 273	4 440
- varav kvinnor	1 801	1 748	1 910
- varav män	2 030	2 076	2 150
- varav övriga	478	449	380

Källa: Statistik från tidningsföretagen och Textalk Vision

Kommentar till tabellen

Prenumerantstatistiken för taltidningar är uppdelad på kvinnor och män och visar till stora delar på en jämn fördelning mellan könen. Flera tidningar rapporterar samtidigt en viss osäkerhet i den könsuppdelade statistiken, vilket bland annat beror på att en prenumeration kan användas av flera personer i hushållet. Med kvinnor respektive män avses det tilldelade könet utifrån personnummer. En viss andel av prenumerationerna innehas av institutioner, dessa har ökat med sex procent under 2018 och redovisas i kategorin övriga.

Åtta nya taltidningar startades under 2018 och tre lades ned, vilket innebär en nettoökning med fem taltidningar.

Utveckling av prenumerationspriset

I förordningen (2013:9) om taltidningar och mottagarutrustning finns ingen reglering av priset på taltidningen, vilket var fallet i den tidigare förordningen. Taltidningsnämnden har undersökt utvecklingen av prenumerationspriset genom att hämta in uppgifter om priset på papperstidningen respektive taltidningen samt undersökt om det förekommit några kampanjpriser på taltidningen.

Av totalt 115 (111) tidningar i undersökningen hade 87 (80) tidningar samma pris på papperstidningen som taltidningen. Hos 45 (45) tidningar förekom någon form av rabatt på taltidningen. För 23 (37) av dessa är priset ungefär tio procent av priset om man prenumererar på båda versionerna, vilket var den prismodell som fanns enligt den tidigare taltidningsförordningen. Övriga tidningar erbjuder taltidningen till lägre pris under viss tid eller helt gratis. Det är alltså en viss ökning av andra former av rabatter än vad som reglerades i den tidigare taltidningsförordningen.

Övrig återrapportering

I detta avsnitt redovisas myndighetens arbete med jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv. Här redovisas även myndighetens kommunikationsverksamhet och samverkan samt myndighetens arbete inom *Agenda 2030*.

MTM ska integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv i sin verksamhet

Jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv

Jämställdhet

Under året har MTM fortsatt det påbörjade arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens verksamhet. Samarbetet, som inleddes 2017 med Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet, flyttades vid årsskiftet 2018 över till Jämställdhetsmyndigheten (Jämy). Jämy har gett stöd i planering och genomförande, samordnat kompetenshöjande insatser och bjudit in till nätverksträffar för erfarenhetsutbyte. Under året har MTM:s styrdokument och rapporter granskats ur ett jämställdhetsperspektiv och ett arbete påbörjats med att ta fram en problemformulering där MTM kan göra skillnad för användaren. Det har hållits ett seminarium om jämställdhet i samverkan med Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) och Statens medieråd.

Mångfald

MTM som arbetsplats strävar efter att vara fri från diskriminering och ge lika möjligheter för alla. För att säkerställa urvalsmetoden vid rekrytering tillämpar MTM en kompetensbaserad rekryteringsmodell där alla sökande värderas utifrån kompetens och ingen diskrimineras. Därför finns inte frågor om ålder och kön i ansökningsverktyget. Verktyget är också tillgängligt för sökande med funktionsnedsättning.

Språklig mångfald

MTM har fortsatt att utveckla beståndet på andra språk än svenska och engelska. Inom ramen för kulturanslaget producerades under 2018 totalt 87 titlar, bland annat på arabiska, kurdiska, italienska, meänkieli samt persiska, inklusive dari²⁹. För första gången har MTM även producerat punktskriftsböcker för barn och unga på meänkieli, lule-, nord- och sydsamiska samt på somali.

LL-förlaget gav under hösten ut boken *Bara dra* av Ann-Helén Laestadius i flera samiska översättningar; lule-, nord- och sydsamiska. De lule- och nordsamiska versionerna har också blivit talbok. Den sydsamiska är under produktion i Norge av NLB och kommer att införlivas i MTM:s bestånd.

Från MTM:s finländska systerbibliotek Celia har totalt 292 (290)³⁰ talböcker förvärvat, främst på finska, men även på andra språk.

29 Qlik Sense, Dynamics AX

30 Dynamics AX

MTM samarbetar även med Estonian Library for the Blind för förvärv av talböcker på ryska.

MTM ingår i det internationella samarbetet Accessible Books Consortium (ABC) Global Book Service³¹ och har via ABC laddat ner totalt 264³² talböcker, främst på engelska, men även på några andra språk, exempelvis franska och norska.

EU har ratificerat Marrakechfördraget, vilket fick laga kraft i Sverige i oktober 2018. Syftet med fördraget är att, över nationsgränserna, underlätta tillgången till böcker och annat tryckt material i tillgängliga format och flera olika språk. Detta innebär att utbyten av tillgängliga medier via ABC Global Book Service blir snabbare mellan länder som ratificerat fördraget.

Under 2018 laddades 84 (149) av MTM:s produkter ner via ABC av Argentina, Australien, Bangladesh, Irland, Norge, Nya Zeeland, Schweiz, Sydafrika och USA³³.

Tabell 26. Antal producerade titlar inom området språklig mångfald

	2018	2017	2016
Antal producerade titlar, språklig mångfald	87	56	26

Källa: Dynamics Ax

Kommentar till tabellen:

Antalet producerade titlar inom området språklig mångfald (exklusive titlar på svenska och engelska) inom Medier Kultur har ökat med 55 procent sedan 2017.

Tabell 27. Antal titlar förvärvade från ABC Global Book Service

	2018	2017	2016
Antal förvärvade titlar	264	168	77

Källa: Dynamics Ax

Kommentar till tabellen:

Antalet förvärvade titlar inom både Medier Kultur och Medier Utbildning ökade med 57 procent.

Nordisk samverkan inom språklig mångfald.

Celia, NLB och MTM samverkade 2018 kring produktion av talböcker på nordsamiska och på somali, sex titlar vardera, både för barn och vuxna.

31 <https://www.accessiblebooksconsortium.org/globalbooks/en/>

32 Dynamics AX

33 ABC Global Book Service, Statistics - Downloads

Barn- och ungdomsperspektiv

MTM har en ny barn- och ungdomsstrategi som anger inriktningen för myndighetens arbete med ett integrerat barnperspektiv under perioden 2018–2020. De strategiska målen för perioden är:

- stimulera till läsning genom läsfrämjande arbete, kvalitativ produktion, samt distribution och tjänster som speglar unga användares behov och önskemål,
- utveckla samverkan med förmedlare och externa aktörer för att fler barn och unga ska få tillgång till tillgängliga medier och bli aktiva användare av MTM:s tjänster.

Det läsfrämjande arbetet har framförallt bestått av boktips på webben och sociala medier. Ett exempel är *MTM:s bokklubb för unga* på *legimus.se*. Instagramkontot *legimus_ung* hade cirka 1 000 följare. *Punktklubben* har genomfört läsfrämjande aktiviteter kopplat till taktilt material.

MTM samverkar med Kulturrådet kring *Barn- och ungdomsbokskatalogen* för talboksproduktion av titlarna i katalogen. I *Barn- och ungdomsbokskatalogen 2018/2019* finns dessutom ett uppslag riktat till unga talboksläsare.

MTM har under året deltagit vid några av SPSM:s elevkurser för barn med svår synnedättning och deras föräldrar. MTM har då bidragit med läsinspiration till barnen och information till föräldrarna.

MTM deltog när litteraturfestivalen *Littfest* i Umeå för första gången arrangerade en dag för barn och unga.

När jag läser med öronen kan jag läsa mer än annars när orden hoppar runt.”

Olle Stefansson, elev årskurs 5,
Värgårdsskolan i Kisa.
Läsliv nr 2/18

Tabell 28. Antal registrerade användare (barn och unga) av *Egen nedladdning*

	2018	2017	2016
Antal personer under 18 år totalt	73 200	63 802	51 797
- varav flickor	29 778	25 865	-
- varav pojkar	43 376	37 913	-
- varav övriga	46	24	-

Källa: Qlik sense

Myndigheten ska redovisa hur den, vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden, har arbetat med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor som följer av 17 kap., 2-5 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling

Kommentar till tabellen

Under 2018 genomförde MTM en stor gallring i användarregistren. Cirka 3 400 konton (4 000) för användare under 18 år gallrades på grund av inaktivitet. Under året har också normal registervård utförts. Totalt skapades 22 721 (22 957) nya konton för användare under 18 år. Med flickor respektive pojkar avses det tilldelade könet utifrån personnummer. Till kategorin övriga räknas personer som saknar svenskt personnummer, exempelvis asylsökande med LMA-nummer.

Arbetsrättsliga villkor vid upphandling

MTM har beaktat kraven på kollektivavtalsenliga villkor i förfrågningsunderlagen för de fyra aktuella upphandlingarna som har överstigit gällande tröskelvärden.

MTM ska inom sitt verksamhetsområde lämna information och råd till bibliotek och organisationer

Kommunikationsverksamhet

MTM:s marknads- och kommunikationsinsatser riktar sig till användare, förmedlare, samarbetspartners och övrig omvärld. Syftet med insatserna är att nå nya användare och öka medvetenheten om behovet av tillgänglig läsning i samhället. Syftet är även att stötta bibliotek, skola, omsorg, organisationer och övrig omvärld i arbetet med att nå fler inom målgruppen. Under 2018 har MTM genomfört föreläsningar, konferenser och studiedagar och varit representerat på mässor. Myndigheten producerar tidskrifter, trycksaker, filmer, webinarier och informationsmaterial. Insatserna i digitala kanaler har ökat under 2018 med hjälp av nytt användarorienterat material, exempelvis filmer.

I syfte att fler ska känna till MTM:s verksamhet, tillgänglig läsning samt få en tydlig och enhetlig bild av myndigheten, fortsatte under 2018 arbetet med bred marknadsföring främst riktad till användare, anhöriga och förmedlare.

MTM:s webbplatser

Mtm.se

Antalet besök på *mtm.se* har ökat med drygt 20 procent under 2018. Webbplatsen hade under året 308 589 besök och 721 400 sidvisningar, det senare en ökning med cirka 10 procent³⁴.

34 Google Analytics för *mtm.se*

Supportwebben för dagstidningen som taltidning

Antalet besök på supportwebben har ökat med cirka 38 procent under 2018. Webbplatsen hade under året 5 475 besök och 18 635 sidvisningar, det senare en ökning med cirka 45 procent³⁵.

Legimus.se

Legimus.se hade under 2018 totalt 1 284 039 besök, en ökning med cirka 14 procent³⁶.

Tidskrifter och nyhetsbrev

MTM har tre tidskrifter, *Läsliv*, *Vi punktskriftsläsare* samt *Läsombudet*. Tidskrifterna informerar om myndighetens verksamhet samt rapporterar om vår omvärld.

Läsliv utkom med tre nummer under 2018. Den vänder sig till personal på skolor, bibliotek, organisationer och inom omsorg samt till en intresserad allmänhet. *Läsliv* har 8 418 prenumeranter av den tryckta tidskriften. Totalt 232 prenumeranter får tidskriften inläst som taltidning med text³⁷, en minskning med sju procent.

Vi punktskriftsläsare ges ut i samarbete av MTM och Punktskriftsnämnden med två nummer per år. Tidskriften riktar sig till punktskriftsanvändare och deras omvärld. Tidskriften har 375 punktskriftsprenumeranter, en minskning med sju procent. Antalet prenumeranter som läser den i tryckt version är 147³⁸, en ökning med 25 procent.

Läsombudet utkommer med fyra nummer per år och skickas till cirka 4 800 läsombud. Den vänder sig till omsorgspersonal och andra som ger lässtöd till personer som själva har svårt att läsa.

MTM:s digitala månadsbrev når varje månad cirka 7 200³⁹ prenumeranter, som representerar olika intressegrupper. Dessutom går nyhetsbrev ut till medlemmar i Svenska Daisykonsortiet (SDK), medlemmar i MTM:s skolwebb, lärare inom komvux, SFI, särsvux, gymnasiesärskola, skolbibliotek och LL-förlagets kunder.

Konferenser, föreläsningar, studiedagar och studiebesök

MTM deltog på *Bok- och biblioteksmässan* i Göteborg. Mässans tema var *Respekt, Bild och Mediefrågor*. MTM arrangerade nio seminarier och scensamtal, varav sju rörde lättläst och LL-förlagets titlar.

Myndigheten deltog på ett flertal mässor och utställningar inom områdena vård och omsorg samt skola och bibliotek, bland annat på *Demensdagarna*, *Seniormässan*, *Dysleximässan* samt *Funka för livet* i Växjö. MTM har också deltagit vid flera läromedelsutställningar över hela landet.

---

35 Google Analytics för supportwebben för mtm.se/supportwebb-dagstidningen-som-taltidning

36 Google Analytics för legimus.se

37 MTM:s CRM Dynamics

38 MTM:s CRM Dynamics

39 MTM:s konto på mailchimp.com

För att öka kunskapen hos bibliotek, organisationer, skolor och allmänheten om MTM:s produkter och tjänster, har MTM presenterat myndighetens arbete både i Sverige och internationellt. MTM har

- anordnat två studiedagar, en med fokus på läsombudsverksamhet och läsfrämjande inom LSS- och äldreomsorg och en dag med fokus på skolpersonal som möter elever i behov av tillgängliga medier
- föreläst på regionala och lokala bibliotekskonferenser i Sverige
- genomfört 32 webinarier i syfte att utbilda biblioteks, syncentrals- och skolpersonal
- arrangerat en erfarenhetsutbytesdag tillsammans med regionbiblioteksrepresentanter från projekten *Taltidning till fler* (Östergötland) och *Alla kan läsa och hör sen* (Gävleborg, Uppsala, Dalarna)
- föreläst på högskoleutbildningarna i biblioteks- och informationsvetenskap i Borås, Umeå, Lund, Växjö och Uppsala samt på olika pedagogiska konferenser om talböcker och deras användning inom lärande
- föreläst på Malmö universitet för blivande specialpedagoger
- informerat och utbildat landets syncentraler
- medverkat på SRF:s konferens *Sätt punkt eller börja en ny mening* och informerat om MTM:s produkter och tjänster för punktskriftsanvändare
- besökt fyra av Förbundet Sveriges Dövblindas tolv regionföreningar för information om vilka produkter och tjänster MTM kan erbjuda personer med dövblindhet
- i samverkan med SPSM utbildat elever och föräldrar till barn med svår synnedsättning/blindhet
- varit medarrangör och/eller föreläsare vid tio regionala inspirations- och utbildningsdagar för läsombud, högläsare, arbetsgrupper, bibliotekspersonal med flera
- varit medarrangör tillsammans med FUB, Autism- och Aspergerföreningen i Stockholm, Studieförbundet Vuxenskolan och Skansen av *Med alla sinnen* på Skansen – en dag speciellt för besökare med funktionsnedsättning
- delat ut priset *Årets läsombud* i Östhammar
- föreläst på externa konferenser, bland annat FUB:s seminariehelg och *Rikskonventet för tillgänglighet* i Linköping
- föreläst vid symposium arrangerat av Centrum för barnkulturforskning vid Stockholms universitet
- MTM har deltagit på *NPF-forum* på Kistamässan i Stockholm och *Intradagarna* i Stockholm
- MTM har deltagit på 15 mässor, utställningar och andra informationstillfällen med inriktning på skolområdet, inklusive *SETT*-mässan i Kista.

MTM och omvärlden

MTM samverkar med aktörer inom olika sektorer både nationellt och internationellt. Den samverkan som har bedrivits under 2018 bedöms ha strategisk betydelse och har lett till ökad kännedom i omvärlden om MTM:s verksamhet, produkter och tjänster, ökad kunskap inom MTM om målgruppen och användare, samt möjligheter till utvecklat samarbete och samverkan med relevanta aktörer.

MTM och Mälardalens högskola har under 2018 ingått ett samverkansavtal för att möjliggöra samarbetsprojekt samt informations- och kunskapsutbyte för att kunna ge stöd till personer med funktionsnedsättning.

MTM:s råd

MTM:s råd är till för informella samtal av övergripande och strategisk karaktär med representation från myndigheter och organisationer som står MTM:s verksamhet nära. MTM:s generaldirektör är ordförande. Rådet kompletterar de befintliga råden och tillför kompetens och medverkan från ytterligare aktörer inom myndighetens verksamhetsområde.

I rådet ingår Institutet för språk och folkminnen, Kulturrådet, Kungliga biblioteket, Myndigheten för delaktighet, Post- och telestyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Svensk biblioteks förening, Svenska förläggareföreningen, Sveriges författarförbund och TU Medier i Sverige.

Biblioteken

MTM samarbetar med bibliotek inom alla sektorer för att underlätta och stimulera förmedling och användandet av tillgängliga medier för personer med funktionsnedsättning som ger en läsnedsättning, eller som behöver utveckla sin läsförmåga. Alla biblioteksformer erbjuder service till denna målgrupp. Rollerna är olika på nationell, regional och lokal nivå. MTM producerar litteratur i tillgängliga format och utvecklar tjänster för distribution av titlarna. På regional nivå anordnas utbildningar och utvecklingsprojekt i syfte att nå målgruppen. Personal på lokala bibliotek lånar ut, registrerar användare samt informerar om servicen till användarna.

Referensgrupper och förmedlare

MTM har fem referensgrupper: barn och unga, skol-, folk-, universitets- och högskolebibliotek samt för läsförmedling till LSS- och äldreomsorgen. Syftet med referensgrupperna är att förbättra servicen till användarna och att samverka kring myndighetens verksamhetsområden.

Kungliga biblioteket (KB)

MTM samverkar med KB på flera sätt och har sedan 2013 ett samverkansavtal. MTM har under året deltagit i KB:s arbete med nationell biblioteksstrategi, dels som deltagare i den övergripande referensgruppen, dels i en myndighetsövergripande grupp kring skolbiblioteksfrågor. KB ingår i MTM:s referensgrupp för skolbibliotek.

MTM ska integrera ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete i sin verksamhet. Myndighetens samverkan med myndigheter och andra aktörer ska omfatta det civila samhällets organisationer. Myndigheten ska även sträva efter att samverka med relevanta internationella aktörer

Kulturrådet

MTM för en dialog med Kulturrådet inom olika områden, bland annat läsfrämjande, läsombudsverksamhet och skolbiblioteksfrågor. MTM bidrar med texter till barn- och ungdomsbokskatalogen, som ges ut av Kulturrådet. MTM ingår också i arbetsgruppen *Delaktighet – genom språk och kultur* som leds av Kulturrådet. Kulturrådet ingår i MTM:s referensgrupp för läsfrämjande till LSS- och äldreomsorgen.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

MTM har ett samverkansavtal med SPSM och har haft två möten under året. Myndigheterna har samverkat under många år, bland annat gällande riktlinjer vid produktion av tillgängliga medier. Rapporten till den översyn av tillgången till tillgängliga medier från förskola till högskola som MTM och SPSM gjorde under 2017, överlämnades till regeringen den 31 januari 2018.

Myndigheten för delaktighet (MFD)

MTM ingår i MFD:s strategiska råd för ett systematiskt och effektivt genomförande av funktionshinderspolitiken och i det nätverk med tjänstemän från varje myndighet som är kopplat till rådet.

Institutet för språk- och folkminnen/Språkrådet

MTM och Institutet för språk- och folkminnen/Språkrådet har sedan 2017 ett samverkansavtal. MTM:s GD är ledamot i Klarspråksnämnden till stöd för Språkrådets klarspråksarbete.

Övriga myndigheter

MTM har ett samverkansavtal med Statens medieråd och Myndigheten för press, radio och tv inom områdena barn och unga, omvärldsbevakning och tillgänglighet. Nätverken arbetar med informationsspridning och kompetensutveckling för samtliga medarbetare genom att anordna seminarier kring aktuella teman. De tre halvdagsseminarierna tog upp GDPR och webbtillgänglighetsdirektivet, barn och nyheter, samt jämställdhet och genus, struktur och kultur i organisationer.

MTM samarbetar med myndigheter med uppdrag inom funktionshinderspolitiken och i nätverk för att öka den digitala tillgängligheten, exempelvis *MITT-nätverket* (Myndighetssamverkan IT-Tillgänglighet), som drivs av Post- och telestyrelsen och Arbetsförmedlingen, samt *Myndigheternas AI-nätverk*, som leds av Tillväxtverket.

MTM deltar i ett nätverk för strategisk omvärldsanalys tillsammans med kulturmyndigheter under Kulturdepartementet.

MTM ingår i *Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor* och är representerade i nätverkets *Samordningsforum*. Under 2018 övertog Skolverket ansvaret för nätverket.

MTM ingår i Socialstyrelsens referensgrupp kring hjälpmedelsförsörjning.

MTM ingår i referensgruppen till *Styrtredningen för funktionshinderspolitik* samt deltar i arbetet för att fira jubileet av *Demokratin 100 år*.

MTM medverkar i Digisam för att alla ska få tillgång till ett digitaliserat och användbart kulturarv.

Under 2018 har MTM också samverkat med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Valmyndigheten för att producera och distribuera information i tillgängligt format.

MTM producerade broschyren *Om krisen eller kriget kommer* i punktskrift och som talboksinläsning. Punktskriftsversionen skickades ut till punktskriftsanvändare tillsammans med ett informationsbrev. Inläsningen finns att ladda ner från legimus.se⁴⁰.

Inför valet skickade MTM ut brev till alla punktskriftsanvändare med information om vart man skulle vända sig för att få röstsedlar.

Båda utskicken gick till 874 punktskriftsanvändare.

På inbjudan från Svenska konsulatet i Sankt Petersburg har MTM, tillsammans med MFD och SPSM, presenterat hur myndigheter i Sverige samverkar inom funktionshindersområdet utifrån svensk och internationell lagstiftning kring rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Till konferensen *Communication and Inclusion – Practices and Innovations* hade Sveriges generalkonsulat, med stöd av Svenska institutet, bjudit in ryska och svenska experter, företag och myndigheter med målet att främja och presentera svensk teknik och kompetens samt senaste arbetssätt inom hjälpmedel och kommunikationsstöd.

Regional samverkan

De regionala biblioteken är viktiga samarbetspartners för att de produkter och tjänster som MTM erbjuder ska nå användarna.

De regionala eller kommunala syncentralerna är viktiga samarbetspartners när det gäller att nå såväl föräldrar som har barn med synnedsättning, som gruppen vuxna personer med synnedsättning.

Svensk biblioteksörening

Medarbetare på myndigheten har deltagit i nätverk som administreras av föreningen.

Svenska Daisykonsortiet (SDK)

SDK är medlem i det internationella DAISY Consortium, som leder en världsomspännande teknisk utveckling kring tillgängliga medier. SDK verkar för att sprida kunskap om tillgängliga medier och daisy vad gäller produktion, distribution och användande. SDK arbetar för att påverka det internationella arbete som bedrivs inom DAISY Consortium för ökad tillgänglighet, bland annat inom universell design och samverkan över landsgränserna. SDK har varit representerat på de styrelsemöten som varit under året samt vid Daisy Consortiums årsmöte.

SDK:s medlemmar utgörs av svenska regions- och länsbibliotek, högskole- och universitetsbibliotek, KB samt organisationer i MTM:s omvärld. SDK fick en ny medlem under 2018, Högskolan i Borås, och har nu 41⁴¹ medlemmar. Medlemsavgiften till det internationella konsortiet betalas av SDK:s

---

40 <https://www.dinsakerhet.se/kris-och-krig/broschyren-om-krisen-eller-kriget-kommer/broschyren-om-krisen-eller-kriget-kommer/>

41 www.mtm.se/svenskadaisykonsortiet/medlemmar/medlemslista/

medlemmar och administreras av SDK:s kansli, som finns på MTM. Kansliet har haft åtta möten under året samt fyra möten via skype.

SDK:s kansli ansvarar för att samordna konsortiets verksamhet och anordnar även en årlig konferens. Årets konferens, *Tillgänglig läsning för demokratin*, arrangerades i november och hade cirka 120 deltagare⁴². I anslutning till konferensen hölls även SDK:s årsmöte.

Övrig samverkan

MTM, LL-förlaget och nyhetstidningen *8 Sidor* ingår i projektet *Begriplig text*⁴³, som syftar till att förbättra tillgången till text och information. Projektet drivs av Dyslexiförbundet, Afasiförbundet, Autism- och Aspergerförbundet och FUB.

Nordisk samverkan

MTM samverkar med nordiska myndigheter med motsvarande uppdrag som MTM. De nordiska länderna har en liknande upphovsrättslagstiftning som Sverige, vilket möjliggör samarbete mellan länderna. Samarbetet sker genom arbetsgrupper för erfarenhetsutbyte och utveckling av tjänster av gemensamt intresse inom upphandling, produktion, distribution, kommunikation och marknad. Under 2018 inleddes också ett arbete med en gemensam nordisk omvärldsbevakning inom området.

Internationell samverkan

Under året föreläste MTM om utbudet av böcker på teckenspråk på IFLA:s sektionsmöte i Bryssel. MTM medverkade på IFLA:s konferens i Kuala Lumpur under temat *Transform Libraries, Transform Societies*. I samband med konferensen arrangerade sektionen Library Services to People with Special Needs och sektionen Libraries for Children and Young Adults en satellitkonferens i Singapore med temat *Inclusive Library Services for Children and Young Adults*.

MTM ingår i det internationella samarbetet Accessible Book Consortium Global Book Service (ABC).

Företag

MTM samverkar med flera företag i Sverige och i andra länder inom verksamhetsområdena produktion och förvärv av tillgänglig litteratur, produktion och distribution av taltidningar, användarstöd och support samt it-utveckling av webbgränssnitt och appar för surfplattor och smarta mobiltelefoner.

Agenda 2030

MTM:s arbete för att främja *Agenda 2030* har i första hand varit inriktat mot hållbar upphandling. Upphandlingen avser nationella och internationella leverantörer.

Klassningsföretaget *Det Norske Veritas* tog 2017 fram en rapport om hållbar upphandling, som legat till grund för en samnordisk upphandling av Epub3-uppmärkning som genomfördes under 2018.

MTM ska redovisa planerade och genomförda insatser för att främja utbyte och samarbete med aktörer i utvecklingsländer och länder med bristande demokrati i syfte att bidra till global utveckling där hållbarhet, rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv sätts i centrum

42 Program SDK-konferensen 2018

43 Inbjudan styrgruppsmöte

Upphandlingen omfattar inköp för de ingående länderna Sverige, Norge, Danmark, Finland och Schweiz. Det har lett till att Corporate Social Responsibility (CSR) nu är en generell och central del vid utvärderingen av anbuden, det vill säga en riskbedömning av de upphandlade leverantörernas samhällsansvar ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv.

Det sociala perspektivet omfattar exempelvis arbetsförhållanden och möjligheten att organisera sig. Kraven utgår från hur de formuleras av International Labour Organization (ILO)⁴⁴. I upphandlingen anges de kriterier som ligger till grund för anbudsbedömningen. Kriteriet ”hållbar utveckling” är en grundläggande del av bedömningen av anbud, där det har viktats högre än de offererade priserna i anbudet.

Upphandlingen avser digitala tjänster och all kommunikation och leveranser sker digitalt. Vad gäller det miljömässiga perspektivet har de upphandlande länderna förhållit sig till definitionerna av miljökraven samt hållbar utveckling i LOU.

Myndighetens interna utveckling

Personal och kompetens

Vid årets slut hade MTM 93 (102) personer anställda. Antal årsarbetskrafter var 84 stycken (97) och medeltal anställda var 98 stycken (106). Av antalet anställda var 70 (72) procent kvinnor och 30 (28) procent män.

Personalomsättningen var 10 procent (7,8). Personalomsättningen definieras som det lägsta av antal som börjar och slutar i procent av genomsnittligt antal anställda under året. I siffran räknas inte de sju medarbetare som är tjänstlediga vid årsskiftet.

Arbetsmiljö och hälsa

Tabell 29. Sjukfrånvaro⁴⁵ i procent

	2018	2017	2016
Totalt	3,77	4,53	4,48
60 dagar eller mer	36,18	42,8	52,74
Kvinnor	4,76	5,93	5,37
Män	1,26	1,18	2,17
Anställda -29 år	*	*	*
Anställda 30-49 år	3,12	4,09	3,94
Anställda 50 år-	4,19	4,87	4,80

Källa: Statistik från AGV

*Redovisning av de anställdas sjukfrånvaro lämnas inte då medelantalet anställda i gruppen de två senaste räkenskapsåren inte överstigit tio.

44 https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/how-the-ilo-works/WCMS_116336/lang--en/index.htm.

45 Statistik från Arbetsgivarverket

Myndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i syfte att minska sjukfrånvaron i myndigheten. Av rapporteringen ska framgå hur myndigheten arbetar med att upptäcka ohälsa

Kommentar till tabellen

I tabellen redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel långtidssjukfrånvaro, sammanhängande frånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till den totala sjukfrånvaron. Sjukfrånvaro per kön och åldersgrupp redovisas i förhållande till respektive grupper sammanlagda tillgängliga arbetstid. Sjukfrånvaron är redovisad i procent. Den totala sjukfrånvaron var 3,77 (4,53) procent.

Åtgärder för att minska sjukfrånvaron

MTM arbetar systematiskt för att upptäcka ohälsa genom en rutin vid upprepad sjukfrånvaro. Rutinen ska tillämpas när medarbetaren varit sjukfrånvarande vid tre tillfällen under de senaste sex månaderna, visar förändrat beteende eller förändringar av prestationer och resultat alternativt varit sjukskriven längre än 14 dagar. Det huvudsakliga syftet med rutinen är att kunna sätta in adekvat stöd till medarbetare i ett tidigt stadium.

I samband med beslutet om omlokalisering informerades om möjligheten till stöd från företagshälsovården. Stödet kan exempelvis innebära besök hos företagsläkare eller sjuksköterska, provtagningar, ergonomiska tjänster eller psykologstöd. Kostnaden för företagshälsovård uppgår till 1,4 (1,6) tkr per årsarbetskraft⁴⁶.

Kompetensutveckling

Den totala kostnaden för extern utbildning och konferens uppgick till 904 tkr⁴⁷, vilket ger en genomsnittlig kostnad på 10,8 tkr per årsarbetskraft.

Chefsförsörjning

Nya chefer har utbildats i ledarskapsmodellen *Utvecklande ledarskap*. Som ett led i att skapa goda förutsättningar för såväl arbetet med omlokaliseringen som implementeringen av den nya strategiska inriktningen innebär, har samtliga chefer fått stöd i förändringsledning. Ledningsgruppens struktur har ändrats under året och omfattar samtliga chefer på myndigheten.

Jämställdhet på MTM

Den procentuella fördelningen mellan kvinnor och män inom MTM:s chefsgrupp/ledningsgrupp var 80 procent kvinnor och 20 procent män.

---

46 Agresso

47 Agresso

Finansiella dokument

Resultaträkning (tkr)

	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	183 646	180 679
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	10 054	12 104
Intäkter av bidrag	3	903	2 209
Finansiella intäkter	4	36	47
Summa verksamhetens intäkter		194 639	195 039
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-66 639	-74 075
Kostnader för lokaler		-6 814	-6 154
Övriga driftkostnader	6	-117 797	-110 645
Finansiella kostnader	7	-100	-96
Avskrivningar och nedskrivningar		-3 289	-4 069
Summa verksamhetens kostnader		-194 639	-195 039
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		8 679	9 540
Lämnade bidrag	8	-8 679	-9 540
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning (tkr)

	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	5 434	2 867
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	1 692	2 392
Summa immateriella anläggningstillgångar		7 126	5 259
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	193	326
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	1 907	1 081
Summa materiella anläggningstillgångar		2 100	1 407
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 203	2 006
Fordringar hos andra myndigheter	13	9 041	5 064
Övriga kortfristiga fordringar	14	1 103	32
Summa kortfristiga fordringar		11 347	7 102
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	2 551	2 389
Summa periodavgränsningsposter		2 551	2 389
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	2 322	1 188
Summa avräkning med statsverket		2 322	1 188
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		17 859	18 423
Summa kassa och bank		17 859	18 423
SUMMA TILLGÅNGAR		43 304	35 768

Balansräkning (tkr) fortsättning

	Not	2018-12-31	2017-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	17	52	52
Summa myndighetskapital		52	52
Avsättningar			
Övriga avsättningar	18	3 192	621
Summa avsättningar		3 192	621
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19	8 617	6 614
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	20	2 660	2 675
Leverantörsskulder		19 238	15 179
Övriga kortfristiga skulder	21	968	1 115
Summa skulder m.m.		31 483	25 583
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	22	5 865	6 547
Oförbrukade bidrag	23	234	234
Övriga förutbetalda intäkter	24	2 479	2 731
Summa periodavgränsningsposter		8 578	9 512
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		43 304	35 768
Ansvarsförbindelse		Inga	Inga

Anslagsredovisning 2018 (tkr)

Anslag	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl.brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 15 1:6 Ramanslag Bidrag till vissa studiesociala ändamål ap.1 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	25	-1 267	29 000		27 733	-23 100	4 633
Uo 17 3:2 Ramanslag Myndigheten för tillgängliga medier ap.1 Myndigheten för tillgängliga medier	26	5 374	121 756	-1 768	125 362	-121 881	3 481
Uo 17 11:5 Ramanslag Stöd till taltidningar ap.1 Stöd till taltidningar	27	11 353	50 556	-11 353	50 556	-47 411	3 144
Summa	28	15 460	201 312	-13 121	203 650	-192 392	11 258

Redovisning av beställningsbemyndigande (tkr)

Anslag/Anslagsbenämning	Not	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtaganden fördelning per år		
					2019	2020	2021
Uo 15 1:6 Ramanslag ap.1 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	29	4 000	1 193	1 358	1 358	0	0
Summa		4 000	1 193	1 358	1 358	0	0

Finansiella villkor 2018 (tkr)

	Villkor	Utfall
Bidrag till vissa studiesociala ändamål, Uo 15 1:6, Ramanslag		
Utöver tilldelat belopp, får anslagskredit disponeras	1 450	0
Myndigheten för tillgängliga medier, Uo 17 3:2, Ramanslag		
Utöver tilldelat belopp, får anslagskredit disponeras	3 652	0
Kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret	4 796	0
Låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar i verksamheten	14 000	8 617
Stöd till taltidningar, Uo 17 11:5, Ramanslag		
Utöver tilldelat belopp, får anslagskredit disponeras	1 636	0
ap1.4 Av anslaget får högst 8 000 tkr användas för löne- och omkostnader relaterade till taltidningsverk- samheten	8 000	7 057

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Myndighetens redovisning följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 5 § FÅB respektive allmänna råd till 6 § i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma. Belopp inom parentes avser föregående år.

MTM innehar ett litet närlager värderat till noll, bestående av taktila böcker, punktskriftsböcker och almanackor, som ska ge en ökad servicepotential till användaren. MTM har även ett boklager med lättläst litteratur, detta lager har ingen lagerredovisning på grund av att böckerna har kort livslängd och inget bestående värde.

Brytdag

Som brytdag har den 4 januari 2019 tillämpats. Fakturor som inkommit eller utställts efter detta datum och avser 2018 redovisas som periodavgränsningsposter och har avräknats mot anslag. Beloppsgräns för periodisering är 45 tkr.

Anslag och intäkter

Myndighetens verksamhet finansieras i huvudsak genom statliga anslag. Redovisningen mot anslag görs med verksamhetens redovisade kostnader. Redovisningen mot anslag ger intäkter av anslag som finansierar verksamhetens kostnader.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar, bidrag och finansiella intäkter redovisas också mot anslag, som därmed reducerar kostnaderna.

Myndighetens kapitalförändring blir noll, då verksamhetens totala intäkter och kostnader redovisas mot anslag och genererar intäkter av anslag, som motsvarar den redovisade nettokostnaden.

Immateriella och materiella tillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr och med en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år definieras som anläggningstillgång. Anskaffningsvärdet för förbättringsutgifter på annans fastighet ska uppgå till ett belopp på minst 50 tkr och anskaffningsvärdet för immateriella tillgångar ska uppgå till minst 100 tkr. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt utifrån bedömd ekonomisk livslängd. Persondatorer kostnadsförs i sin helhet vid anskaffningen.

Följande avskrivningstider tillämpas:

- immateriella tillgångar (egen utveckling och rättigheter) 5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet lägst 3 år, beroende på det underliggande hyresavtalets återstående löptid
- möbler 5 år
- bilar 5 år
- inventarier 5 år
- datorer och kringutrustning 3 år

Fordringar

Fordringar har värderats individuellt och tagits upp med de belopp som beräknas inflyta. Fordringar i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare (enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag)

Ledande befattningshavare	Styrelseuppdrag	Lön, kr
Larsson, Magnus, Generaldirektör		1 122 071

Rådsledamöter	Andra styrelseuppdrag	Ersättning, kr

Insynsråd

Billinger, Jan-Erik	Ledamot av insynsrådet för Kungliga biblioteket.	4 500
Eriksson, Alle		1 500
Gouali, Henrik		4 500
Wormbs, Nina	Ledamot av AB Nobelmuseets styrelse. Ledamot av insynsrådet för Polarforskningssekretariatet	3 000

Noter (tkr)

Resultaträkning			
Not 1	Intäkter av anslag	2018	2017
	17 3:2 Myndigheten för tillgängliga medier, ramanslag	121 227	115 940
	17 11:5 Stöd till taltidningar, ramanslag	39 319	37 223
	15 1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	23 100	27 516
	Summa intäkter av anslag	183 646	180 679
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2018	2017
	Utbildning och konferens	227	580
	Konsultuppdrag	736	1 208
	Tjänsteexport, IT-expert	0	0
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	963	1 788
	Försäljning material, prenumeration 8 Sidor	5 361	5 730
	Försäljning lättläst litteratur	3 249	4 362
	Sponsring	0	0
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	481	224
	Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	10 054	12 104
	Försäljning lättläst litteratur har minskat med 1 113 tkr till 3 249 tkr. Under året har returer till ett värde av 822 tkr gjorts, varav 219 tkr avsåg försäljning 2017.		
Not 3	Intäkter av bidrag	2018	2017
	Avräknade bidrag som använts;		
	Bidrag från statliga myndigheter: Post- och telestyrelsen	903	2 007
	Bidrag från mellanstatliga organ	0	157
	Icke statliga bidrag	0	45
	Summa intäkter av bidrag	903	2 209
Not 4	Finansiella intäkter	2018	2017
	Ränteintäkter Riksgäldskontoret	36	47
	Summa finansiella intäkter	36	47

Not 5	Kostnader för personal	2018	2017
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-43 109	-48 154
	Varav lönekostnader avseende nämndledamöter, uppdragstagare och ej anställd personal (exkl. arbetsgivaravgifter)	-536	-665
	Övriga kostnader för personal	-23 530	-25 921
	Summa kostnad för personal	-66 639	-74 075
	Av sakanslag 17 11:5 Stöd till taltidningar har 7 057 (7 676) tkr använts till personalkostnader		
Not 6	Övriga driftkostnader	2018	2017
	Köp av varor bl.a. digitala original, anpassade medier, taktilt material	-57 715	-66 046
	Köp av tjänster bl.a. konsulter	-53 584	-39 820
	Övriga driftkostnader bl.a. service- och underhållsavtal datorer o kringutrustning, aktivering av kostnader	-6 498	-4 779
	Summa övriga driftkostnader	-117 797	-110 645
Not 7	Finansiella kostnader	2018	2017
	Räntekostnader Riksgäldskontoret	-95	-94
	Övriga räntekostnader och avgifter	-5	-2
	Summa finansiella kostnader	-100	-96
Not 8	Lämnade bidrag	2018	2017
	Stöd till tidningsföretag för taltidningar	-8 092	-8 980
	Bidrag till kulturtidskrifter	-587	-560
	Summa lämnade bidrag	-8 679	-9 540

Balansräkning

Not 9	Balanserade utgifter för utveckling	2018	2017
	Ingående anskaffningsvärde	26 420	34 263
	Årets anskaffning	4 036	0
	Årets avyttring/utrangering	-60	-7 843
	Utgående anskaffningsvärde	30 396	26 420
	Ingående avskrivning	-23 553	-29 006
	Årets avskrivning	-1 464	-2 390
	Årets avyttring/utrangering	54	7 843
	Utgående avskrivning	-24 962	-23 553
	Bokfört värde	5 434	2 867
	Under året har egenutveckling med 4 036 tkr balanserats som tillgångar. Egenutvecklingen avser projekten Mikromarc med 3 450 tkr och webbshop ll-förlaget.se med 586 tkr.		
Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2018	2017
	Ingående anskaffningsvärde	3 500	3 520
	Årets anskaffning	0	0
	Årets avyttring/utrangering	0	-20
	Utgående anskaffningsvärde	3 500	3 500
	Ingående avskrivning	-1 108	-428
	Årets avskrivning	-700	-700
	Årets avyttring/utrangering	0	20
	Utgående avskrivning	-1 808	-1 108
	Bokfört värde	1 692	2 392
Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2018	2017
	Ingående anskaffningsvärde	1 891	1 891
	Årets anskaffning	0	0
	Utgående anskaffningsvärde	1 891	1 891
	Ingående avskrivning	-1 565	-1 432
	Årets avskrivning	-133	-133
	Utgående avskrivning	-1 698	-1 565
	Bokfört värde	193	326

Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2018	2017
	Ingående anskaffningsvärde	7 154	8 959
	Årets anskaffning	1 819	141
	Årets avyttring/utrangering	-60	-1 946
	Utgående anskaffningsvärde	8 913	7 154
	Ingående avskrivning	-6 073	-7 173
	Årets avskrivning	-992	-846
	Årets avyttring/utrangering	60	1 946
	Utgående avskrivning	-7 006	-6 073
	Bokfört värde	1 907	1 081
Not 13	Fordringar hos andra myndigheter	2018	2017
	Fordran ingående mervärdesskatt	8 491	4 839
	Övriga fordringar hos andra myndigheter	550	225
	Summa fordringar hos andra myndigheter	9 041	5 064
	Ökningen av fordran ingående mervärdesskatt beror på att november månads fordran betalades under januari. Förra året gjordes motsvarande betalning i december.		
Not 14	Övriga kortfristiga fordringar	2018	2017
	Rättning mellan SCR- och ränteflödet	1 025	0
	Försäljning lättläst litteratur	62	32
	Övrigt	16	
	Summa övriga kortfristiga fordringar	1 103	32
	1 025 tkr avser SCR-betalningar (icke räntebärande) som gjorts i ränteflödet.		
Not 15	Förutbetalda kostnader	2018	2017
	Hyeskostnader	1 676	1 341
	Datatjänster	566	778
	Övriga förutbetalda kostnader	309	270
	Summa förutbetalda kostnader	2 551	2 389

Not 16		2018	2017
	Avräkning med statsverket		
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	6 338	3 961
	Redovisat mot anslag (+)	70 511	73 719
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-71 202	-71 342
	Fordringar (+) avseende anslag i icke räntebärande flöde	5 647	6 338
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-5 374	-1 771
	Redovisat mot anslag (+)	121 881	116 589
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-121 756	-120 192
	Återbetalning av anslagsmedel (+)	1 768	0
	Skulder (-) avseende anslag i räntebärande flöde	-3 481	-5 374
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	223	313
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-67	-89
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	156	224
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	0	0
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	13 465	14 552
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-83 642	-85 894
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+ / -)	70 177	71 342
	Saldo	0	0
	Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
	Summa avräkning med statsverket	2 322	1 188

Not 17	Statskapital	2018	2017
	Statens konstråd, konst	52	52
	Summa statskapital	52	52
Not 18	Övriga avsättningar		2017
	Ingående balans, avsättning kompetensmedel	621	479
	Årets förändring	127	142
	Summa avsättning kompetensmedel	748	621
	Avsättning omstrukturering	2 444	0
	Summa övriga avsättningar	3 192	621
	<i>Förväntas förbrukas inom 1 år</i>	<i>3 192</i>	<i>621</i>
	Avsättningen för omstrukturering 3 192 tkr avser kostnader för arbetsbefrielse (1 260 tkr) enligt beslut, och konsultkostnader för avveckling och omstruktureringsarbete (1 184 tkr) enligt avtal.		
Not 19	Lån i Riksgäldskontoret	2018	2017
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
	Ingående balans	6 614	10 542
	Under året nyupptagna lån	5 292	141
	Årets amorteringar	-3 289	-4 069
	Låneskuld utgående balans	8 617	6 614
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	14 000	14 000
Not 20	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2018	2017
	Arbetsgivaravgift, särskild löneskatt, pensionspremier etc.	1 075	1 268
	Utgående mervärdesskatt	777	568
	Leverantörsfakturor	808	839
	Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	2 660	2 675
Not 21	Övriga kortfristiga skulder	2018	2017
	Personalens källskatt	968	1 113
	Övriga kortfristiga skulder	0	2
	Summa övriga kortfristiga skulder	968	1 115

Not 22	Upplupna kostnader	2018	2017
	Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	3 635	4 424
	Upplupen royalty	372	994
	Övriga upplupna kostnader	1 858	1 129
	Summa upplupna kostnader	5 865	6 547
Not 23	Oförbrukade bidrag	2018	2017
	Bidrag som erhållits från icke statliga organisationer:		
	Örebro kommun, Resursbibliotek för döva	129	129
	Övriga icke statliga bidrag	105	105
	Summa oförbrukade bidrag	234	234
Not 24	Övriga förutbetalda intäkter	2018	2017
	Förutbetalda prenumerationer 8 Sidor	2 479	2 731
	Summa övriga förutbetalda intäkter	2 479	2 731

Anslagsredovisning

Not 25 Uo 15 1:6 ap.1

Bidrag till vissa studiesociala ändamål, ramanslag.

Myndigheten får inte disponera ingående överföringsbelopp. Enligt regleringsbrev disponerar MTM en anslagskredit på 1 450 tkr. Anslaget är icke räntebärande.

Not 26 Uo 17 3:2 ap.1

Myndigheten för tillgängliga medier, ramanslag.

Av det ingående överföringsbeloppet på 5 374 tkr fick myndigheten disponera 3 606 tkr efter indragning med 1 768 tkr. Enligt regleringsbrev disponerar MTM en anslagskredit på 3 652 tkr. Anslaget är räntebärande.

Not 27 Uo 17 11:5 ap.1

Myndigheten för tillgängliga medier, stöd till taltidningar, ramanslag.

Myndigheten får inte disponera ingående överföringsbelopp. Enligt regleringsbrev disponerar MTM en anslagskredit på 1 636 tkr. Anslaget är icke räntebärande.

Not 28	Redovisning mot anslag	2018	2017
	Intäkter av anslag i resultaträkningen	183 646	180 679
	Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag i resultaträkningen	8 679	9 540
	Utgifter i anslagsredovisningen	-192 392	-190 308
	Förändring av semesterlöneskuld	67	89

Regeringsbeslut I:15 Ku2018/02221/MF, Ku2018/02269/MF Regeringsbeslut II:4 U2017/05008/GV (delvis), U2017/05047/GV

Bemyndiganden

Not 29 Uo 15 1:6 ap.1

Bidrag till vissa studiesociala ändamål, ramanslag.

Myndigheten för tillgängliga medier bemyndigas att under 2018 beställa produktion av studielitteratur som, inklusive gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 4 000 tkr under 2019. Inga åtaganden får göras för tid därefter.

Skillnaden mellan utestående åtaganden och tilldelat bemyndigande beror på att produktionen av kurslitteratur är helt efterfrågestyrd.

Sammanställning av väsentliga uppgifter 2014-2018 (tkr)

Uppgift	2018	2017	2016	2015	2014
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	14 000	14 000	14 000	15 000	13 000
Utnyttjad	8 617	6 614	10 542	9 285	9 957
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 796	4 796	4 796	4 796	4 796
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	36	47	0	27	44
Räntekostnader	95	94	101	0	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	10 054	12 104	15 333	15 001	2 457
Anslagskredit					
Beviljad 15 1:6 ap.1	1 450	1 350	1 350	1 350	1 350
Utnyttjad	0	1 267	751	0	0
Beviljad 17 3:2 ap.1	3 652	3 606	3 576	3 546	2 645
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Beviljad 17 11:5 ap.1	1 636	1 727	1 475	1 802	8 346
Utnyttjad	0	0	0	0	0

Sammanställning av väsentliga uppgifter 2014-2018 (tkr)

Fortsättning

Uppgift	2018	2017	2016	2015	2014
Anslag					
Ramanslag 15 1:6 ap.1					
Anslagssparande	4 633	0	0	0	0
Ramanslag 17 3:2 ap.1					
Anslagssparande	3 481	5 374	1 771	3 170	470
Ramanslag 17 11:5 ap.1					
Anslagssparande	3 144	11 353	4 288	7 610	3 041
Bemyndiganden					
Tilldelade	4 000	4 000	4 000	4 000	3 700
Summa gjorda åtaganden	1 358	1 193	2 772	2 904	2 104
Personal					
Antal årsarbetskrafter (st)	84	97	96	96	76
Medelantal anställda (st)	98	106	106	108	80
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 277	1 968	2 051	1 955	2 113
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Johanneshov den 22 februari 2019

Magnus Larsson
Generaldirektör

Årsredovisning 2018

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, ska arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Årsredovisning 2018 beskriver och följer upp myndighetens verksamhet under det gångna året.

MYNDIGHETEN FÖR
TILLGÄNGLIGA MEDIER